

Zagreb, 11. marca. o. Po daljši hudi bolezni je včeraj preminul na svojem domu v Otočcu narodni poslanec dr. Djura Branković.

Konec proračunske razprave v skupščini

Zanimiva statistika o zunanjem poteku razprave — 12 tisoč strani stenografskega zapisnika

Beograd, 11. marca. p. Narodna skupščina je (kakor je »Jutro« že v svoji današnji drugi izdaji poročalo) sinoči nekoliko pred polnočjo končno javno izglasovala tudi v podrobnostih novi finančni zakon. Končna glasovanja se je udeležilo 255 poslancev, izmed katerih jih je 177 glasovalo za proračun, 78 pa proti.

Proračunska razprava v narodni skupščini je bila zelo obsežna in delno tudi zelo ostra. Razprava o novem državnem proračunu se je pričela v finančnem odboru narodne skupščine 14. decembra 1936 ter se je končala 1. marca 1937. Finančni odbor je imel 24 sej s 128 delovnimi urami, govorilo pa je v njem 334 govornikov in

sicer 9 v načelni razpravi, 325 pa v podrobnosti.

V narodni skupščini se je pričela proračunska razprava 17. februarja, ter se je končala 10. marca. Narodna skupščina je imela 18 sej s 214 delovnimi urami. Poslednji teden je skupščina zasedala permanentno dan in noč, le z odmori treh do štirih ur. Načelnega glasovanja o proračunu se je v skupščini udeležilo 280 poslancev, izmed katerih jih je glasovalo 192 za, 88 pa proti. Debata o podrobnostih je bila zelo obsežna, ter se je udeležilo ogromno število govornikov.

Stenografski zapisniki proračunskih sej Narodne skupščine obsegajo 12.000 na stroj tipkanih strani, razprav v finančnem odboru pa 1.005 strani.

Zadnje spremembe nekaterih amandmanov

Beograd, 11. marca. p. Kot reakcija na intenzivno proračunsko razpravo, ki se je sinoči končno zaključila z definitivnim izglasovanjem novega proračuna in finančnega zakona, je danes v narodni skupščini nastopila popolna tišina. Le finančni odbor skupščine je še zasedal ter obravnaval nekaj prošnje in pritožbe, ki jih je že obravnaval odbor za prošnje in pritožbe.

Tik pred definitivnim glasovanjem o proračunu in finančnem zakonu so bile sinoči sprejete še nekatere spremembe finančnega zakona. Pri § 19, ki določa poleg drugega nove skupne banovinske strošarine, je oprščen te strošarine le nesantarni papir po teži do vključno 60 gramov za kvadratni meter, ki se rabi za tisk na rotacijskih strojih. Po novi spremembi je oprščen banovinske strošarine tak papir le, če se rabi za liste in časopise v določenem kontingentu.

V § 24, ki se nanaša na dodeljevanje učiteljev, meščansko-školskih učiteljev, profesorjev ter šolskih nadzornikov k drugim šolam, odnosno upravnim in prosvetnim uradom ter ustanovam, določa nova uredba, da se ima prva točka tega paragrafa uveljaviti šele s 1. avgustom 1937.

Pri § 31 b) točki 3, ki določa, da smejo pristojni uradni organi v primeru prekrškov uredbe o zaščiti javnih cest in var-

nosti prometa intervenirati in kaznovati kršitelje brez vsakih formalnosti, se dodaja odredba, da velja tak postopek zgolj za Beograd in sedeže banovin.

Točki 7/a § 56 sledi nova točka 7/b, ki se glasi: Osebe, zaščitene po invalidnem zakonu imajo od 1. aprila 1937. leta dalje pravico na invalidske prejemke ne glede na osnovno neposrednega davka, odmerjenega na zemljo, ki so jo prejeli po zakonu o agrarni reformi, ter na zgradbe na teh zemljiščih, kolikor služijo izključno v kmetijski svrhe ali pa njim, njihovim rodbinam, odnosno zadrugi za stanovanjske prostore. Ta določba pa se ne nanaša na zemljo, ki so jo ali jo bodo omenjene osebe kako drugače dobile. Osebe, ki jim na tej osnovi ne bi bila priznana njih pravica, smejo v roku 6 mesecev, pričenši s 1. 4. 1937, vložiti pri pristojnem invalidskem sodišču pri štabu oblastne divizijske komande prošnjo za ponovno razsodbo v svrhu priznanja te pravice. Taki predmeti ki do 1. 4. 1937 niso bili dokončno obravnavani, se bodo brez posebne vloge ponovno sodno obravnavali v smislu teh določb. Odredbe člena 2. zakona o spremembah in izpopolnitvi zakona o prostovoljcih z dne 18. septembra 1930 in 4. odstavka 20. člena zakona o naseljevanju v južnih krajih države z dne 11. junija 1931 ostanjejo še nadalje v veljavi.

Odmevi dr. Mačkovega graškega razgovora z dr. Krnjevićem

Zagreb, 11. marca. o. Dr. Maček je danes odpoval na svoje posestvo v Kupinec. O razgovorih, ki so bili na sinočnji konferenci vodstva HSS z dr. Mačkom se izve da graški razgovor ni priplovali kake posebne važnosti. Dr. Maček in bivši glavni tajnik HSS dr. Krnjević se nista videla že sedem let. Dr. Krnjević je že ponovno izrazil željo, da bi se sestal z dr. Mačkom, da bi od njega dobil avtentične informacije o razvoju položaja na Hrvatskem ter o političnih prilikah v Jugoslaviji. Zlasti pa je dr. Krnjević zanimalo stališče, ki ga za stona dr. Maček glede rešitve hrvatskega vprašanja. Dr. Krnjević je s svoje strani sporočil dr. Mačku svoje osebne informacije

o mednarodnem položaju. Gre torej le za izmenjavo obvestil in misli o vseh vprašanjih, ki so v zvezi s hrvatskim problemom.

Odločno se zanikajo vesti, da bi imel inž. Košutić po povratku dr. Mačka polati v Beograd, da bi stavil beograjski opoziciji kake nove predloge z vlado. Kar se tiče akcije dr. Krnjevića v inozemstvu je njegova naloga, da nastopa v inozemstvu kar najodločneje proti akciji dr. Pavelića in njegovih pristavev, s katerimi nimata HSS in njeno vodstvo ničesar skupnega. Dr. Krnjević je danes odpoval z Dunaja nazaj v Zenevo.

Dimo Kazasov v Ljubljani

Predavanje v rotarskem klubu — Ustanovitev akademске Jugoslovensko-bolgarske lige

Želeč navezati čim tesnejše stike s svojimi bolgarskimi prijatelji je ljubljanski Rotary-klub naprosil bivšega bolgarskega poslanika na našem dvoru ministra g. Dimo Kazasova, da bi prišel v klub predavati o aktualnih problemih v Bolgariji. G. minister, ki je tudi sam rotarec, se je ljubeznivo odzval vabilu in je v sredo zvečer predaval v klubu. Ker je klub ta večer slavil tudi svoj tristoletni redni sestanek, čigar slovesno praznovanje pa je bilo radi smrti klubovega člana dr. Janka Kernika preloženo na poznejši čas, sta se udeležila zboru g. Zupanc in Lukman kot službena odposlanca mariborskega rotarskega kluba.

Predsednik kluba dr. Božič je tonlo pozdravil g. Kazasova, ki so mu navzoči pridili prisrčne ovacije. Predsednik je orisal velike zasluge, ki si jih je g. minister pridobil s svojim smotrenim in neumornim delom za bratsko zблиžanje med Bolgarijo in Jugoslavijo. Poudarjal je, da je nedavno sklenjeni pakt o večnem prijateljstvu tudi plod truda in dela g. Kazasova. Izrekel mu je iskreno zahvalo za to in ga prosil, naj tudi v bodoče posveča svoje dragocene sile velikim ideji tesnega sodelovanja in neskaljenega bratstva med Jugoslavijo in Bolgarijo.

Viharno pozdravljen je nato predaval g. minister Kazasov. Podal je nazorno sliko sodobnega življenja v Bolgariji. Ta slika ni bila mrkla, marveč polna svetlih pramenov. Njegova izjava, so dikala optimizem in polno zaupanje v srečnejšo bodočnost, ki ga je dal g. minister svojemu trdnemu

prepričanju, da bo pogodba o večnem prijateljstvu uspešno klubovala vsem viharjem in zagotovila obema bratskima državam trajno varnost proti vsem zunanjim sovražnikom, so poslušalci sprejeli z živahnim odobravanjem.

Predavatelj je govoril bolgarski tako lepo in razločno, da so vsi z lahkoto sledili njegovim izjavam, ki so veskrozi vzbujala njih napeto pozornost. Živahen aplavz je predavatelja nagradil za njegov nad vse zanimivi in poučni govor. Posebno zahvalo je izrekel predavatelju v imenu kluba še predsednik dr. Božič, ki je po kratkih govorih g. Zupanca kot odposlanca mariborskega kluba in predsednika ljubljanske JB Lige g. Pustoslemška zaključil lepo uspehi večer.

Minister g. Dimo Kazasov je včerajšnji dan porabil, da je navezal še nove osebne stike in znanstva z javnimi predstavniki slovenskega javnega življenja. Med drugim je obiskal tudi uredništva ljubljanskih dnevnikov. V njegovi navzočnosti je bila na naši univerzi osnovana akademska Jugoslovensko-bolgarska liga, o kateri ustanovitvi bomo še poročali. Zvečer je g. minister predaval o položaju in razmerah v Bolgariji pred najodličnejšo ljubljansko publiko: zbrano v dvorani Trgovskega doma.

Beograd, 11. marca. p. Iz Ljubljane so danes prispeli v Beograd člani bolgarskega pevskega zbora »Rožna pesen«. Sprejeli so jih množično prijetni prijatelji, v katerih družbi so gostje ostali do odhoda v domovino.

ČSR in restavracija Habsburžanov

Praga, 11. marca. g. Zunanje politični odbor zbornice je danes končal debato o ekspezuju zunanega ministra dr. Krofite, ki je odgovoril še na nekatera vprašanja poslancev. O habsburški restavraciji je izjavil, da se stališče Češkoslovaške v tem pogledu ni izpremenilo in je še nadalje odklonilno. Francija ni nikoli in nikjer vplivala v nasprotnem smislu. Zaradi govorov o restavraciji Češkoslovaška nikakor ni vzemirjena, ker veruje izjavam odgovornih činiteljev Avstrije, ki označujejo to vprašanje kot neaktualno.

Nato se je dr. Krofita obirno bavil z vprašanjem manjšin ter ugotovil polom prizadevanj Stranke levičarjev Nemcev v inozemstvu. Razkril je pri tem dvojno igravsko-nemško stranke, ki izjava na eni strani do skrajnosti napeti radikalizem in daje svojemu pokretu demokratsko struk-

turo, na drugi strani pa je navidežno za zmernost in lojalnost, kar je namenjeno za angleško javnost.

Nov bolgarski poslanik pri predsedniku vlade

Beograd, 11. marca. AA. Predsednik vlade in zunanji minister dr. Stojadinović je sprejel danes novega bolgarskega poslanika Ivana Popova, ki mu je izročil prepis poveljnice s katero ga je kralj Boris III. akreditiral na našem dvoru.

Juraj Demetrović operiran

Zagreb, 11. marca. o. V sanatoriju Srebrenjak je bil danes operiran bivši minister, podpredsednik JNS dr. Juraj Demetrović. Že dolgo je trpel na žolčnih kamnih, vendar pa ga prej zaradi raznih komplikacij niso mogli operirati. Te komplikacije so sedaj odstranjene in je bila danes izvršena operacija.

Beleške

Finančni minister o povzajanju kolkovine za vloge

Kakor smo že poročali, se z novim finančnim zakonom podvojijo takse za vloge na razne urade, za rešitev teh vlog in za pritožbe na višje oblasti. V svojem ekspezuju na zadnji proračunski seji narodne skupščine je finančni minister Dušan Letica o tem povzajanju med drugim rekel:

»Med povzajenimi stalnih taksi je s fiskalnega stališča najvažnejše povzajanje takse za vloge v upravnih zadevah. Ta taksa se povzaja od sedanjih 5 na 10 Din, ne bo pa imela za posledico nikakih motenj v gospodarskem življenju. Takso plača namreč samo oni, ki in kadar ima potrebo. Da nekaj zahteva ali nekaj prosi od upravnih oblasti. Taksa potreba za državljane ni splošna in niti ne za posameznika vsakodnevna. Zato to povečanje ne znači nekega posebnega bremena, posebno še, ker bo tudi nova taksa sorazmerno še vedno nižja od taksi, ki so se za enake primere plačevale v večjem delu naše države pred zedinjenjem.

Davidovićevo glasilo o Demokratijski zajednici

V svoji zadnji številki je tudi »Odkjek«, glasilo davidovićeve skupine bivših demokratov, zabeležil vesti o akciji za osnove demokratijske zajednice, odnosno za obnovu bivše demokratijske stranke. »Odkjek« te vesti potrjuje in pravi, da se nahaja beograjska združena opozicija na važnem razpotju. Ljudstvo zahteva in pričakuje od nje dejanj in aktivne akcije na terenu. Zato njeni voditelji prav resno razmišljajo, kako bi stvorili iz združene opozicije močno in udarno formacijo, ki bi mogla uspešno nastopiti v javnosti. Za par let je treba položiti v arhive vse one, kar se loči posamezne skupine združene opozicije. V bistvenih pogledih med njimi: ni razlik, postranska vprašanja pa se lahko odgodi. Pri tej akciji pa ne bo prostora za ozkostranske strankarje, za lovce na mandate ali za kandidate za banke ali nacionalne položaje. Nova organizacija bo imela uspeh le, ako bo skupnemu cilju podredila ne le vse osebne, marveč tudi vse posebne interese raznih skupin.

Tudi »Odkjek« sam pa priznava, da so za enkrat za to akcijo navdušeni samo davidovičevci, dočim druge skupine združene opozicije, zlasti radikalna, še niso zavzele stališča.

Cilji »Junaka«

V osijskem »Zvezastem istue« je napisal dr. Franjo Dujmović članek o novi telovadni organizaciji »Junak«. V članku dokazuje, da hoče biti »Junak« splošna hrvatska narodna organizacija, ki bo združila v svojih vrstah nekdanje hrvatske Sokole in hrvatske Orle. Postala bo enotna osnova za celokupni hrvatski mladinski pokret v mestih.

Glasila dr. Mačka, predvsem »Hrvatski dnevnik« in »Seljački dom«, do nove organizacije še vedno niso zavzela nikakega stališča in njene ustanovitve sploh niso zabeležila.

Borba za Bunjevce

Zagrejski »Obzorje« poroča iz Subotice: »V zadnjem času narašča med Hrvatimi Bunjevci zanimanje za naše narodne in politične probleme. Naziranjia in težnje Hrvatov Bunjevcev tolmajoči »Subotičke novine«, ki jih urejuje mrgr. Blaško Rajčić. Poskus pešice ljudi, da bi razbili slovo Hrvatov Bunjevcev, se ni posrečilo. Ti ljudje so ustanovili list »Neven«, ki ga urejuje subotički dopisnik beograjskega »Vremena«. Vendar ta »Neven« nima nikake zveze s starim predvojnem »Nevenom«, ki je zastopal težnje in potrebe Hrvatov Bunjevcev.

Tako enostavna stvar najbrž ni, kakor jo slika »Obzorje«. Bunjevci so po rodu Srbi, a so sprejeli katoliško vero, bi bili torej po veri Hrvati. Nijamo pa se ne za Srbe, ne za Hrvate, marveč samo za Bunjevce in jih je v tem pogledu mogoče primerjati z muslimani v Bosni in Hercegovini. Proti prizadevanju, da se orientirajo kot Hrvati, so na delu tudi prizadevanja, da se orientirajo kot Srbi.

Nameravan napad zborašev na Večeslava Vilderja

Beograjska »Politika« poroča iz Zagreba, da so hoteli v sredo dopoldne mladi zagrebski pristaji Ljotičevega Zbora napasti Večeslava Vilderja in na ta način obračunati z njim zaradi nekega članka, ki ga je pod naslovom »Minister, trgovec, vojaka« napisal o Dimitriju Ljotiču. Zbrala se je gruča kakih 40 mladih ljudi pred Kazališno kavarno, koder se g. Vilder običajno opoldne vrača proti domu. V sredo pa je slučaj nanesel, da je krenil po drugem potu, pa so mladi zboraši zamažali čakali na njega. Medtem je za pripravljaljo se napad zvedela policija, ki je poslala pred Kazališno kavarno nekaj stražnikov. Ti so brez nadaljnega incidenta razgnali zbrane mladeniče.

Očitki vojvodinskega krila združene opozicije

Na shodu bivše SDS v Splitu je med drugimi govoril tudi posl. dr. Duda Bošković. V svojem govoru je precej ostro napadal beograjsko krilo združene opozicije. Očital mu je, da neprestano govori o demokraciji in da je sprožilo celo posebno akcijo za osnovevanje demokratijske fronte, pri tem pa samo gaji demokratijska načela, ker stalno prezira želje vojvodinskega prebivalstva. Napram Vojvodini nastopa beograjska združena opozicija popolnoma v hegemonističnem duhu. Že samo zaradi tega postopanja je nemogoče sporazum med beograjsko in zagrebsko združeno opozicijo.

Kratka mednarodna pogodba

Ob sklepu prijateljske pogodbe Jugoslavije z Bolgarijo je vzbujalo mnogo pozornosti dejstvo, da vsebuje pogodba prav za prav en sam člen z niti ne 20 besedami. Zgodovinarji so brskali po starih dokumentih, da bi našli kak sličen mednarodni pakt. Zanimivo je, da so našli pogodbo, ki je še krajša, in še bolj zanimivo, da je bila tudi ta pogodba sklenjena med Bolgarijo in Srbijo. Mirovna pogodba, ki je v marcu 1886 končala bratromstvo srbsko-bolgarsko vojno, vsebuje namreč tudi en sam člen in šteje le 7 besed: Glasi se: »Obnavlja se mir med Srbijo in Bolgarijo.«

Dr. Otmar Pirkmajer:

Še o moji brošuri iz l. 1918.

Včerajšnji »Slovenec« objavlja pod debelim naslovom »Rabil je tolmacha«, da poslanec g. Brenčič, vprašan od beograjskega dopisnika o mojih trditvah v včerajšnjem sestanku »Jutra«, odločno zanika, da bi imel kak sestanek z menoj v uredniških prostorih »Slovenskega gospodarja« v Mariboru in torej tudi ne more biti govora o tem, da bi bil on sklepal o razširjenju Pirkmajerjeve brošure med ljudstvom. »Jaz sicer ne verjamem, da bi si g. Brenčič to upal trditi ali da bi se na to ne spominjal, posebno ker je imel isti g. Brenčič na tem sestanku referat »Oprostitev delavnih moči«, v katerem se je popolnoma priključil mojim izjavam glede oprostite kmetijskih gospodarjev od vojne službe. No, da osvežim spomin g. Brenčiču, objavim posnetek takratnega objavljenega dnevnega reda, kjer je tudi ime poslanca Brenčiča pod točko 5. mojega imena pri prvem referatu pa dr. Verstovšek ni navedel, kar utemeljuje v svojem včeraj objavljenem pismu dobesedno: »Na dnevi red nisem stavil Vašega imena, ker sem mislil, da je boljše in nisem vedel, če bi za Vas bilo oportuno ali ne.«

»Slovenec« piše dalje: »Pač pa je g. Brenčiču dobro znano, da g. Pirkmajer v svojem uradovanju v ptujskem okraju ni hotel govoriti slovensko, temveč se je po-

kratnih občin, ki so se zatekali k meni kot so narodniki, da sem jim dajal nasvete. Nikdar prej na ptujskem glavarstvu ni bila uporabljena slovenska uradna štampiljka, katero sem jaz uvedel v svojem oddelku (gospodarskemu uradu). In ko sem prišel zaradi slovenskega uradovanja v preiskavo — znani ptujski župan Ornič je vložil ovadbo proti meni — wegen Slaviserung der Bezirkshauptmannschaft Pettau — sem opozoril na to tudi g. Brenčiča, ki ima danes glasom »Slovenčevih« izjavljaj pogum trditi, da sem se v svojem uradovanju »posluževal tolmacha za občevanje s slovenskim prebivalstvom«, tedaj pa kot ptujski slovenski poslanec ni zganil niti mezinca za slovenskega uradnika.

Kar v ostalem piše »Slovenec« o mojih revizijah, je zlagano od prve do poslednje besede. To bo pokazala sodna razprava. Končno izjavljam, da nimam razloga karkoli ublažiti v omenjeni brošuri, ki sem jo napisal, da podprej odpor proti vojaškim revizijam in zagotovim oprostitev poljedelcev od vojne službe. Vzbudila je pozornost v vseh agrarnih krogih. Meni pa je še posebej v zadoščanje, da sem z njo dosegel, da ptujski okraj, ki je radi revizij na Slovenskem najbolj trpel, od spomladi 1918 l. naprej, ni poznal več vojaških revizij, ker je avstrijska vlada mo-

VABILO.

Poslovalnica slovenskih štajerskih poslancev vabi na posvetovanje o važnih gospodarskih vprašanjih v četrtek, dne 4. aprila, dopoldne ob 9. uri v prostorih uredništva »Slov. Gospodarja« v Mariboru. Dnevni red: 1. Posvetovanje o bodočem rekviriranju in o načinu rekviriranja. 2. Rekviriranje živine, poročevalec poslanec Roškar. 3. Rekviriranje sena in slame, poročevalec poslanec Pišek. 4. Dobava obleke in obutve za kmetijsko ljudstvo, poročevalec dr. Verstovšek. 5. Oprostitev delavnih moči, poročevalec poslanec Brenčič. Za Poslovalnico: Dr. Verstovšek.

služeval tolmacha za občevanje s slovenskim prebivalstvom. Ta trditev je ordinarna laž ter je vredna glasila katoliškega tiskovnega društva. Dal bom »Slovenec« priliki, da svojo trditev dokaže pred sodiščem, dasi v naprej vem, da zaslužene kazni ne bo prejel, kakor ni prejel plačila v kazenskih slučajih, ki so bili nedavno amnestirani.

Da sem bil prvi, ki je uvedel na ptujskem glavarstvu slovensko uradovanje, to ve vsa ptujski okraj. Še žive mnogi župani ta-

rala dovoliti, da so se vsaj v ptujskem okraju v glavnem uveljavili moji predlogi. Poleg tega sem dosegel, da je bilo na stotine slovenskih kmetov oproščenih spomladi l. 1918 od vojne službe. V ta namen sem ustanovil poseben referat, katerega je z vsvo vestnostjo opravljal g. Josip Zupanc, ki živi danes v Ptujju kot vpkopojeni kmetijski referent. »Slovenec« bo pa seveda nadaljeval s svojim klevetanjem in zavijanjem resnice, ker »namen posvečuje sredst-

Še en pogled na hrvatsko vprašanje

Član, staroradikalnega poslanskega kluba Mita Dimitrijević je v proračunski razpravi v narodni skupščini tudi govoril o hrvatskem vprašanju. Rekel je, da je na to vprašanje treba gledati predvsem s socialnega stališča. Hrvatsko vprašanje ima svoje ognjišče v prenaseljenem in zelo siromašnem Zagorju. Zato je zanj samo en lek: za agrarno reformo naj pridejo bedni Zagorci do lastne zemlje, vrh tega pa naj se zaposlijo s pomočjo premisljene socialne in industrijske politike. Te resnice se zaveda tudi dr. Maček sam, pa zato skupno s svojim političnim pokretom organizira Gospodarsko slogo. Za rešitev hrvatskega vprašanja sta možna dva načina: Ali se celo področje, na katerem žive Hrvati, prepusti dr. Mačku, ali pa se s primernimi političnimi, socialnimi in ekonomskimi ukrepi zadovoljijo potrebe hrvatskega naroda. Pravi državnik bi kombiniral ta dva načina, ker dr. Maček ni nikdar zahteval, naj se Hrvati izločijo iz jugoslovenske skupnosti, marveč je vedno poudarjal potrebo, da ostanemo skupni posli poverjeni skupni osrednji vladi, zavede narodnega zdravlja, socialne politike, prosvete, sodstva, poljedelstva, trgovine in industrije pa naj se prepuste pokrajnam. Ni točno, kar so nekateri govorniki trdili, da je misel dr. Mačka, naj bodo »moji novci v mojem žepu, moja puška na moji rali«.

Posl. Dimitrijević je svečano izjavil, da dr. Maček nima take misli, nego da želi samo obsežno »dekoncentracijo in decentralizacijo«.

Izvajanja posl. Mite Dimitrijevića beleži prav na kratko tudi »Hrvatski dnevnik« pod zaškrbljivim naslovom »Moja denarnica — Mitinem žepu«. List pristavlja: »Ker dr. Mačka ni v Zagrebu, ga nismo mogli vprašati, ali ni morda rekel: Moja denarnica naj bo v tujem žepu. Mogoče bi se Mita Dimitrijević priporočil, naj bodo on in njegovi tovariši postavljeni za čuvaje naše denarnice, da bi razpolagali z vsem, kar se v njej nahaja.«

Včerajšnji »Hrvatski dnevnik« priobčuje sedaj še dopis, ki ga je prejel od posl. Mite Dimitrijevića. Poslanec pravi, da listi niso točno reproducirali njegovega govora o hrvatskem vprašanju. On zlasti ni rekel, da bi se Hrvati odrekli zahtevi po lastnih finančah. Posl. Dimitrijević še pristavlja, da se ni nikdar smatral za kakega »eksperta za Hrvatsko«, marveč da je vedno pozitivno gledal na to vprašanje, pa bil zaradi tega tudi često napadan. Zaradi svojih samostojnih pogledov na hrvatsko vprašanje pa je dobil ponovno priznanje od Stjepana Radića.

»Hrvatski dnevnik« objavlja dopis g. Mite Dimitrijevića brez vsakega komentarja.

Smuk za drž. akademsko prvenstvo

Na Rožci je zmagal naš olimpijec Hubert Heim pred nevarnim Avstrijcem Harrerjem

Jesenice, 11. marca. Danes popoldne so se pričele na Rožci smučarske tekme za akademsko smučarsko prvenstvo Jugoslavije. Pri tekmah sodelujejo reprezentance vseh treh jugoslovenskih univerz, razen tega pa tudi reprezentanci iz Leobna in Gradca. Med avstrijskimi tekmovalci je tudi Harrer iz Gradca, ki si je v letošnjem akademskem svetovnem smučarskem prvenstvu v Zellu am See priboril naslov svetovnega prvaka v smuku. Senzacija današnjega dneva je uspeh našega Huberta Heima, ki je v odlični formi premagal svetovnega prvaka Harrerja. Tekmovanje je precej ovirala nepodročna megla, ki je pokrivala vsa Rožca. Start je bil na Kleku nad kočo na Rožci v višini 1460 m. cilj pa nad 650 m nižje na jasi Molziške. Prosta je imela torej skoraj 700 m višinske razlike in je bila dolga okoli 3 km. Start

talo je nad 40 tekmovalcev, vendar pa jih je mnogo odstopilo na progi. V imenu pokrovitelja ministra dr. Rogića prisostvujejo tekmal prof. Messner, ki je prispel danes dopoldne na Rožco. Tehnični rezultati so bili naslednji:

1. Heim (JASO) 2:37,8. 2. Harrer (Gradec) 2:42. 3. Novak (JASO) 3:05,2. 4. Schm (Leoben) 3:09,4. 5. Resner (Gradec) 3:13,4. 6. Seiler (Leoben) 3:25,8. 7. Volter (JASO) 3:34,8. 8. Zahrlbrucker (Leoben) 3:42,4. 9. Skoberne (JASO) 3:42,6. 10. Dečman (JASO) 3:44,2. 11. Doležec (ASK) 3:47,4 (izpustil palico). 12. Kavčič (JASO, Zagreb) 4:14.

Jutri ob 10.30 nadaljuje tekmovalstvo s slalomom. Zvečer bo nato na Jesenicah objav rezultatov in razdelitev daril. V soboto se nadaljuje tekme v Planici, kjer bodo nastopile akademškarke in tek na 10 km.

Stavka pristaniških delavcev na Sušaku

Sušak, 11. marca. o. Stavka pristaniških delavcev se nadaljuje, na intervencijo oblasti se bodo najbrže že jutri pričela pogajanja za poravnavo nastalih sporov. Zastopnik banke uprave je danes izročil delegatom stavkajočih obširen predlog, ki v glavnem ustreza delavskim zahtevam, vendar so še nekatere sporne točke, glede katerih so potrebna pogajanja. Delavstvo je danes izjavilo, da se vrne takoj na delo, čim bodo pogajanja o teh spornih točkah dovedla do sporazuma.

Iz sodne službe

Beograd, 11. marca. p. Direktor zemljiško-knjižnega urada v Ljubljani Mito Tavzes je napredoval v 5. položajno skupnino, upravitelj sodnih zaporov v Celju Jusip Gruden pa v 6. skupnino.

Potres na Hrvatskem

Zagreb, 11. marca. o. Geofizični zavod v Zagrebu je v pretekli noči zabeležil precej močan, več sekund trajajoč potres. Središče potresa je bilo oddaljeno od Zagreba kakih 50 km v severozapadni smeri. Potres so občutili tudi v Zagorju, kjer se je porušilo par dimnikov, drugače pa ni nobenih poročil, da bi povzročil kako večjo škodo.

Vremenska napoved

Zemunska: Delno oblačno vreme z večjo oblačnostjo v zapadnih krajih. Ponekod utegne nekoliko deževati. Temperatura brez posebne izpremembe.

Zagrebska: Pretežno oblačno in hladno, v severno-zapadnih pokrajinah se bo zvedrilo.

Dunajska: Oblačno, možnost padavin južni vetrovi.

Naši kraji in ljudje

Težnje profesorjev

Važne ugotovitve profsorske organizacije, ki predlaga tudi ustanovitev prosvetnih zbornic

Ljubljana, 11. marca.

Na plenarni seji Jugoslovenskega profsorskega društva, ki je bila od 7. do 9. t. m. v Beogradu, je bila sprejeta naslednja spomenica:

Predstavniki profsorskega društva iz vseh banovin so ugotovili, da najbolj težji njihov stan izredno težko gmotno stanje profesorjev srednjih šol. V mnogih primerih to stanje meji že na pravo bedo. V nekaterih banovinskih mestih je nekvalificirano osebje mnogo boljše plačano kot suptenti, ki so rabili 16 let za šolanje, da so se usposobili za službo, ki jo opravljajo. Nekateri profesorice, ki so poročene z državnimi uradniki, imajo približno toliko plače kot najeta delavka in sicer zaradi tega, ker so prejemki državnih uradnikov v splošnem precej višji. Stanje profesorjev srednjih šol je v veliki meri poslabšano s tem, ker je pred dvema letoma nastal zastoj pri napredovanjih po skupinah. In to celo za suplente, ki so opravili profsorski izpit in bi po zakonu morali biti postavljeni za profesorje. Zadnji dve proračunska leta je napredovalo v prosveti le minimalno število, manjše kakor je bilo v katerem drugem ministristvu. Veliko število profesorjev čaka že polna tri leta, da se jim da to, za kar so izpolnili vse pogoje, ki jih predpisuje zakon. Ookozi 1.200 profesorjev čaka in terja ta dolg. Zaradi tega je nastopila tudi pri profesorjih velika pobistost in apatija. Predstavniki profsorskega društva, pod čigar okriljem se je zbral skoraj celokupen profsorski stan v državi, smatra za svojo dolžnost, da opozori vso našo javnost na to stanje. Oni poudarjajo, da profesorji ne zahtevajo ničesar drugega kakor to, da se realizirajo njihove zakonske pravice in da se njim ter njihovim rodbinam omogoči primerno življenje. To se da doseči z novim državnim proračunom, ki je predvidel dovoljno število praznih mest, ali je vse to problematično s tem, ker se za napredovanje po grupah zahteva ne samo prazno mesto v proračunu, temveč tudi predhodno odprtje kredit.

Občutek brezpravnosti, ki je zajel profesorje srednjih šol, je potenciran še s tem, ker so pred nekoliko meseci začeli v ministristvu prosvete s prakso dodeljevanja na službo z brzojavkami. Uradnik, ki je dodeljen na službo, nima pravice do selitvenih in prevoznih stroškov. Zaradi tega pomeni ta praksa razdvajanje rodbin in materialno ugonobitev vseh, ki se preselijo na ta način; jasno je danes vsakomur, da se uradniška rodbina more le s težavo preživljati, a to je nemogoče, ako se od ene rodbine napravi kar dve ognjišči. Najtežje v vsem tem pa je dejstvo, da ta dodeljevanja na službo niso posledica nemarljivosti in nezvestnega izpolnjevanja službenih dolžnosti in niso izvršena na končanem disciplinskem postopku, ki ga je predvidel uradniški zakon, temveč iz razlogov, ki nimajo nikakršne zveze s potrebami šole in pouka. Zaradi takega postopa nje preti nevarnost popolnega razsula šole in zato opozarja plenarna seja na to nevarnost. Potrebno je korenito menjanje metod, ki se danes uporabljajo v prosveti. In to tem bolj, ker je po uradniškem zakonu na razpolago dovoljno število elastičnih odredb za kaznovanje uradnikov, ki se pregrešijo v svoji službi. Da bi bili profesorji enkrat za vselej zaščiteni od raznega preganjanja, je neobhodno potrebno, da se da stalnost njim in učiteljem, kakor je s polno pravico dana sodnikom.

Poudarjamo potrebo čim prejše ugotovitve pripravljene projekta srednjesholskega zakona, s katerim naj se reši cela vrsta nujnih vprašanj koristnih za šolo in profesorje (honoriranje privatnih izpitov, skupina III./2. itd.). Izredno so težke razmere, v katerih se vrši pouk v naših srednjih šolah. Število oddelkov v srednjih šolah in število učencev v njih je dobilo nenavadno razmerje. Mnoge srednje šole ne razpolagajo niti s higienskimi poslopji, niti z najpotrebnejšimi učili, brez katerih se ne more niti zamisliti uspešen pouk. Kot primer navajamo, da je veliko srednjih šol, ki ne morejo naročiti niti enega časopisa ali revije. Poučevanje je oteženo še s tem, ker ni po šolah izvršena racionalna razdelitev profesorjev po strokah. Nujno je potrebno, da se vsak srednjesholski zavod razdeli na dva, čim število učencev preseže število 1000 in da se del šolnine pusti zavodu za nabavo učil in za izpolnitev profesorjskih in dijaških knjižnic. Ko-

ristne bi bile tudi direktorske konference, ki bi se vršile po banovinah od časa do časa in kjer bi pretresali šolska vprašanja.

Predstavniki profsorskega društva so dolžni opozoriti tudi na to, da se zadnje čase vršijo po srednjih šolah razne politične propagande. Te deloma izvirajo v državi sami, a deloma iz zamejstva. Njihova negativna dejstva so se že občutila na več mestih (dijaške stavke v nekih šolah). Občutilo se toliko bolj, ker je veliko število gimnazij ostalo brez direktorjev (v zetski banovini v več ko polovici gimnazij opravljajo direktorsko službo vršilci dolžnosti in njihovi zastopniki). Vse te propagande so brezdvomno škodljive in nujno je potrebno, da se začne z enakomernim njihovim pobijanjem, ker šola mora ostati samo šola in ne poprščje raznih ideologij, ki se medsebojno borijo.

Predstavniki sekcijskih iz vse države so dalje soglasno sklenili, da je potrebno ustanoviti prosvetno zbornico za reševanje zadev, ki so skupne vsem prosvetnim organizacijam. Na tem se je že dosedaj veliko storilo s složnim sodelovanjem z učiteljskim društvom in društvom meščansko-solskih učiteljev. Priporočajo se vsem pododborom čim tesnejše sodelovanje s krajevnimi prosvetnimi organizacijami.

Potrebno je čimprej definitivno rešiti vprašanje učnih knjig državne izdaje. Razpisani konkurzi za narodno skupno predmetov naj se takoj do konca realizirajo ali pa dovolj še v naprej svobodno tekmovanje učnih knjig.

Sklenjeno je bilo, da bo letošnji kongres

4. in 5. julija v Mostarju. Iz vsega navedenega je jasno, da profesorji srednjih šol, ki stalno po svoji stanovski organizaciji opozarjajo na vse nepravilnosti in na korone vsega zla, ne morejo biti krivi težkih posledic, ki bi mogle nastopiti. Razen spomenice je plenarna seja sklenila še naslednje:

Rang-listo profesorjev v ministristvu prosvete in trgovine je treba objaviti in v njej izvršiti korekture z ozirom na člen 254 uradniškega zakona. Profesorjem naj se brez oviranja dovolj poučevanje na privatnih šolah. Z novim srednjesholskim zakonom je treba poleg drugega končno in jasno regulirati: vprašanje honoriranja privatnih in praktičnih učiteljskih izpitov, službeno razmerje onih profesorjev, ki so bili nekaj časa začasni predmetni učitelji, kakor tudi službeno razmerje gimnazijskih tajnikov, bivših univerzitetnih asistentov in profesorjev glasbe, vprašanje direktorskih stanovanj.

Pri nastavitvah morajo imeti prvenstvo profesorji samoupravnih šol in privatnih šol s pravico javnosti, a v vsakem primeru je potrebno imeti v vidu strokovno izobrazbo in gmotno stanje kandidata. Koristno bi bilo, da ministristvo prosvete na koncu vsakega šolskega leta vršno sporoči javnosti, za katere stroke so potrebni profesorji, da bi se maturanti in starši mogli pravilno orientirati. Apelira se na člane, da redno plačujejo prispevke za postavitev profsorskih domov. Na prihodnjem kongresu se bo rešilo za vse vprašanje nadaljnega plačevanja tega prispevka. Priporočajo se vsem pododborom, da se zavzamejo za širjenje »Mladosti«, edinega dijaškega lista, ki ga izdaja naše društvo (zagrebška sekcija).

Deputacija predstavnikov profsorskega društva iz vse države je osebno izročila vse te zahteve g. ministru prosvete in g. ministru trgovine in industrije.

Danes prispe iz Sofije v Ljubljano znamenita plesna skupina »Račeničica«, ki je prejela lani na olimpiadi v Berlinu prvo nagrado. Zbor »Račeničica« potuje preko Jugoslavije, Avstrije in Nemčije v Anglijo, kjer bo gostoval v času svečanosti kronanja angleškega kralja Jurija VI. Odlični baletni zbor bo dreval nastopil v naši operi. Izvajal bo tipične bolgarske narodne plesne in pesmi ob spremljanju narodnih instrumentov. Nedvomno bo nocojšnji bolgarski plesni in pevski večer izreden dogodek našega kulturnega življenja.

Še o pariški razstavi

Umetniki vse Jugoslavije v akciji proti dosedanjim metodam v prirejanju reprezentativnih razstav

Ljubljana, 11. marca.

Zadeva o udeležbi jugoslovenskih likovnih umetnikov na mednarodni pariški razstavi, s katero so se organizirani in neorganizirani umetniki v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu, pa tudi v dnevnem tisku v državi zadnje dni že nekajkrat bavili, bo po vsej priliki rodila precej dalekosežnejše posledice, kakor bi jih bil kdo od kraja pričakoval. Te dni se mudi v Ljubljani akad. slikar Mihajlo S. Petrov, ki ga je poslalo beograjsko Združenje likovnih umetnikov, da obvesti slovenske tovariše o rezultatih dosedanjega gibanja in jih tudi formalno povabi k sodelovanju za skupno stvar, za katero so se bili že poprej iz lastne pobude zavzeli.

Odposlanec beograjskega združenja je

stopil v stik tako z zastopniki Društva slovenskih likovnih umetnikov, ki predstavlja po svoji številni in moralni moči naskov avtoritativno umetniško organizacijo, pa tudi z zastopniki posameznih neorganiziranih skupin. Pri tej priliki se je lahko prepričal, da je ogromna večina naših likovnih tvorcev enodušna v svojem odporu proti merilom in metodam, ki jih je skušala beograjska žirija uveljaviti v izbiri umetnikov in umetnin, po katerih naj bi bila naša država reprezentirana na pariški razstavi, na tem razvedanju vsega umetniškega in vobče kulturnega sveta. Slovenski umetniki so izjavili, da v Parizu pod nobenim pogojem ne morejo sodelovati, ker zaradi pogoja datuma — razstava naj bi bila odprta 1. maja — že zdav-

★

Seznanil sem se z Milanom pred tridesetimi leti. V jugoslovenski revolucionarni organizaciji »Slovenski Jug«. Seznanila sta me z njim takratna visokošolska Ljuba Nešić in Ljuba Jovanović-Cupa, ki sta izdajala istoimensko glasilo te revolucionarne organizacije. Ljuba Nešić je kasneje stopil v diplomatsko službo in je bil po osvoboditvi naš poslanik v Varšavi, Pragi, Sofiji in Ankarji, kjer je pred leti umrl. Ljuba Jovanović-Cupa je bil pozneje urednik dnevnika »Pijemont«, umrl je še pred svetovno vojno. Ime lista kaže, kakšna je bila njegova tendenca.

Z Milanom sva takoj postala dobra prijatelja. V opetovanih sestankih mi je razvil svoje ideje, razložil svoje načrte in me sugestivno popolnoma pridobil zanje. Pri vseh teh sestankih sta bila vedno prisotna prijatelja dr. Niko Zupančič in takratni stalni dopisnik »Slovenskega naroda« Milan Plut. Često pa sta se sestankov udeležila tudi Ljuba Nešić in Jovanović-Cupa. Razpravljali smo največ o jugoslovenski propagandi med Slovenci. Pribečević je za-

živel je oživetovanje svojih mladostnih idealov, ki jim je posvetil vse svoje življenje. Ni mu pa bilo žal usojeno, da bi zrl konsolidirano in pomirjeno svojo domovino, kateremu idealu je hotel sedaj posvetiti še preostali del svojega dela in žrtve polnega življenja! Milana Pribečevića ni več, odšel je tja, od koder ni povratka, toda njegovo ime se bo na vekov veku blestelo med prvimi imeni velikih klavirarjev svobodne in zedinjene Jugoslavije. Večna slava njegovemu spominu!

Po anekdoteski krizi 1908 je postala ta propaganda še intenzivnejša. Izvala je reakcijo v takratnih klerikalnih krogih v Sloveniji in njih časopisje je jelo zaradi nje napadati ne samo list kot tak, nego tudi stranko, ki jo je list podpiral. Jeseni leta 1909. sem prišel s prijateljem dr. R. v Beograd. Z Milanom sva se sestala na večerji pri zdravniku dr. V. na Terzijaški nasproti kraljevskega dvorca. Povedal mi je, da se snuje za zapadne naše kraje posebna revolucionarna organizacija, s katero pa ne kaže obremeniti »Slovenskega naroda«, ki je že itak zaradi jugoslovenske akcije stalno napadan, pri čemer trpi tudi stranka, ki jo zastopa. Zato bo v Ljubljani osnovan nov dnevnik, ki bo neodvisen od vseh strani, lažje z vso energijo zastopal jugoslovenske interese. Gmotno sredstvo bo poskrbel »Narodna odbrana«. Urednik lista bi naj postal beograjski korespondent »Slov. naroda« Milan Plut.

Tako je nastalo v Ljubljani prvotno Plutovo »Jutro« leta 1910. Naslednja leta

naj ni več mogoče popraviti, kar je bilo doslej pogrešno. Ta svoj sklep so slovenski slikarji in kiparji sporodili tudi zagrebškim tovarišem, ki bodo, kakor kažejo vsa znamenja, še v enotnejši, manifestativnejši meri izvajali bojkot.

Z obžalovanjem in z izrazno najostrejšo grajo so naši umetniki pri tej priliki vzeli na znanje tudi posamezne podatke o tem, kako visoke vsote troši država v zvezi s pripravljanjem pariške razstave za razne reprezentance in potovanja, za delo slikarjev in kiparjev, ki bi mogli v resnici na najdostojnejši način predstavljati kulturo našega naroda pred obličjem mednarodnega sveta, pa bo očitno preostalo komaj kakšen neznamenit odstotek. Ni čuda, da umetniki iz Beograda, Zagreba in Ljubljane zahtevajo v takšnih razmerah zase nekaj več strokovne ingerence na pripravljanje takšnih prireditvev v bodoče. Na pobudo Ljubljancev bodo vse tri vodilne strokovne organizacije likovnih umetnikov v državi — v Zagrebu, kjer doslej še ni bilo takšne organizacije, se pravkar snuje — zahtevale, naj vlada v bodoče za vsako razstavo izven državnih meja razpiše povabilo najmanj šest mesecev pred otvoritvijo, da bodo slikarji in kiparji lahko pripravili svoja dela.

Izbera v bodoče ne sme biti več na milost in nemilost izročena raznim samostalnim instancam, temveč bodo o nji odločale na najbolj demokratični način izbrane žirije po posameznih kulturnih centrih, vsaka za svoje področje. Povabljeni bodo zmerom vsi likovni tvorci brez oziroma na to, ali pripadajo kakšnim organizacijam ali kakšnim določenim smerem, in vsak, kdor se bo vabilu odzval, bo s svojim glasom soodločal pri volitvi žirije. Poklicane instance bodo morale v bodoče o pravem času obveščati vso našo umetniško javnost o razumnosti in ureditvi razstavnih prostorov, da bo od vsega početka jasno, koliko slik in koliko tipov je treba prispevati in izbrati. Ker je udeležba na

reprezentativni razstavi zlasti za slovenskega kiparja nujno združena z vsokimi investicijami, naj ustanovi vlada poseben fond, ki naj bi kiparjem pomagal s podporami in z odkupi, da izdelajo svoje umetke v materialu, to se pravi, v bronu ali kamnu. Obenem naj bi bilo poskrbljeno, da bi se mogli naši umetniki udeleževati lasti vseh onih večjih prireditvev v inozemstvu, na katerih sami sodelujejo.

Na podoben način kakor razstave izven državnih meja, pa bi bilo treba smotno preurediti vse reprezentativne umetniške prireditve doma. Med beograjskimi likovniki in pa med društvom »Cvijeta Zuzorić«, ki je lastnik velikega razstavnega paviljona v naši metropoli, se že delj časa opažajo precej ostra trenja gmotnega in moralnega značaja. Društvo je zgradilo svoj paviljon v prav luksuzni obliki, da si je z zidavo nakopalo precej dolga, ki naj bi ga naši umetniki pomagali polagoma odplačati na ta način, da štejejo za najemnino razstavnih prostorov izredno visoke zneske in je gmotno manj dobro fundiranim skupinam skoraj nemogoče priti do njih. Združenje beograjskih umetnikov se je zaradi tega odločilo, da v bodoče bojkotira vse prireditve »Cvijeta Zuzorić«, hkratu pa je zaprosilo tudi tovarišev v Zagrebu in Ljubljani, naj se njegovemu sklepu pridružijo.

Tako smemo pričakovati, da bo že letošnja spomladanska razstava, kakršno prireja društvo vsako leto in katere se udeležujejo likovni tvorci iz vse kraljevine, izgubila svoj dosedanj značaj in se bodo povabili društva odzvali mogoče samo nekateri slikarji in kiparji, ki so ostali izven organiziranega gibanja in bodo smatrali za oportuno, da tudi v takšnih primerih, ki se živo tičejo celotnega stanja, ravnajo na lastno pest. Slovenski likovni umetniki so dali o priliki obiska Mihaela Petrova v Ljubljani tudi pobudo, naj se v čim doglednejšem času skliče vsedrjavni umetniški kongres.

Kovačnica za kovance in bankovce

Ponarejalce je izdal slabo ponarejen tisočak

Ljutomer, 9. marca.

Stiska je velika, denarja je malo, zato si skušajo nekateri pomagati s tem, da izdelujejo sami svetle kovance in pisane bankovce. Oblastva pa budno pazi na vsak šušmarski denar in navadno hitro izsledijo vsako takšno kovačnico. Tako je bilo tudi pri nas v Ljutomeru, odnosno ormoški okolici; prizadeto pa je tudi sosedno Prekmurje.

V nekem kraju si je mlado dekle izbralo pri trgovcu precej blaga in ga hotelo plačati s tisočdinarskim bankovcem. Trgovca pa je tisočak natančneje pogledal in dočkal, da ga je bil ponarejen. Seveda so orožniki dekletu trdili, da je morala plačati s tisočdinarskim bankovcem. Fant ga ji je bil pokazal in dejal, da ni pravi — bil je samo začetni poskus — ona pa ga je preprosto, da ga je daroval njej. Pozneje se ni mogla obratiti izkušnjave, da bi ne skušala spraviti ponarejen tisočak med ljudi.

Njenega fanta so orožniki hitro našli. Doma je iz Stroče vasi pri Ljutomeru.

Potem pa so prišli v preiskavo še neka dekleta, brat in sestra in dva posestnika iz Ljutomerske okolice. Niti so vodile dalje v smeri proti Ormožu. Tu so prijeli nekoga Franca Kokota, ki je bil duševni vodja vsega podjetja. Po poklicu je vinogradski oskrbnik in je bil že zapleten v neko ponarejalsko afero okoli Sv. Lenarta v Slov. goricah. V zadnjem času je hodil po Ljutomeru okoli — služboval je bil nekaj let poprej v Preski — ter je pravil, da nakupuje za nekega ormoškega trgovca les. Obiskal je tudi svoje nekdanje prijatelje in jih zapletel v to afero.

Ponarejali so predvsem 50-dinarske kovance, ki so jih odkrili v Ormožu. Pri nesli jih je v Dogševu trgovino žena nekega gostilničarja med Ormožem in Pucanci. V okolici Ormoža je bilo nato v cellem šest aretacij. Preiskava se nadaljuje. Priprave za izdelovanje tisočakov, petstotakov in petdesetdinarskih kovancev so bile najdene v Prekmurju in blizu Ormoža. Preiskava bo pokazala, ali so vsi osumljeni res krivi.

Smrt uglednega Ljutomerčana

Ljutomer, 11. marca.

V tork je umrl za kapjo g. Alto Huber, knjigovez, fotograf in trgovec, v 78. letu starosti. Do zadnjega je bil duševno čil in se je živahno zanimal za vsa aktualna vprašanja. V mlajših letih se je mnogo udeleževal kot goslač; svojo ljubezen do glasbe pa je prenesel tudi na svoje tri otroke, ki so vsi glasbeno delavni. S pokojnikom je odšel v večnost mož, ki se je vse življenje zanimal za domačo zgodovino. Bil je živa kronika Ljutomeru ter je znal marsikaj povedati o preteklih dneh našega mesta. Poznal je domačo okolico kakor le malokdo in skušal razložiti razne pojave in izpremembe v njej, na primer stalno naraščajoče izsuševanje tako zvanega šarja in pojemanje vode v ščavnici. Sledil je neprestano napredovanju znanosti in tehnike. »Jutro« se ga je spomnilo ob njegovi 75-letnici. Zemске ostanke starega Ljutomerčana so položili danes k večnemu počitku. Naj mu ohranjen blag spomin. Zaljubljeni družini naše sožalje!

Naši skavti slave Baden-Powela

Ljubljana, 11. marca

Ob osemdesetletnici rojstva ustanovitelja skavtstva lorda Baden-Powela prirejajo skavti po vsem svetu velike prireditve in

proslave, da počaste svojega najvišjega mednarodnega starešina, ki je kljub visoki starosti še vedno gibčno na delu za skavtsko organizacijo. Tem proslavam pa se sedaj priključujejo tudi naši ljubljanski skavti in planinke, ki so po jugoslovenski zvezi člani mednarodne skavtske organizacije in je tako Baden-Powel tudi njih najvišji vodja. Skavti in planinke bodo priredili elavnosno akademijo v novi franciškanski dvorani, za katero pripravljajo lep spored iz lastnih moči.

Ta akademija, ki je sicer v zvezi s prireditvami za proslavo petnajstletnice ustanovitve skavtstva pri nas, pa ima seveda le glavni namen počastitev velikega usta, novitelja Baden-Powela. Njegova organizacija, njegova ideologija, vse lo, kar je tako posrečeno ustvaril kot koristno in zanimivo zaposležen mladine, sta postali trden in krepak korpus mladine vsega sveta, ki mu je hvaležna za to, kar ji je ustvaril. Tako se priključujejo torej naši skavti in planinke temu svetovnemu zboru, da z vsemi ostalimi skavti proslave Baden-Powela. Akademija, na katero vabijo skavti vse prijatelje avtojevega pokreta, bo v soboto 13. t. m. ob 20. Vstop je prost.

Pri motnjah v prebavi, napihnjenosti, vzpenjanju in zgag, povzročeni po trdi stoli, je najbolje vzeti zvečer pol čaše naravne »Franz-Josefove« grenčice in jutraj na tež žledec isto količino. Prava »Franz-Josefova« voda se je vedno izkazala za popolnoma zanesljivo sredstvo za iztrebljanje črevesja.

Ugt. reg. S. br. 16. 495/26

Rasto Pustoslemšek:

Milan Pribečević

Milan Pribečević! To je ime, ki ostane vklesano na enem izmed prvih mest v zgodovini borbe za naše osvobodjenje in zedinjenje. On je bil prvi, ki je dal idejo o osvoboditvi in zedinjenju Srbov, Hrvatov in Slovencev konkretno vsebino. Nihče pred njim ni imel poguma, da bi odkrito in iskreno izpovedal, da je končni cilj vseh nacionalnih stremeljenj Srbov, Hrvatov in Slovencev osvoboditev izpod tujeja jarma in njih zedinjenje v skupno narodno državo. Milan Pribečević je bil tisti, ki je s svojim »revolucionarnim statutom«, okrog katerega se je sukal ves zloglasni zagrebški veleizdajniški proces leta 1909, jasno in dolečno konkretiziral težnjo Jugoslovenov, da se osvobodijo tujeja gospodstva in se združijo v skupno državo, ter dal tej težnji tudi realno podlago.

Zavedajoč se, da more akcija za osvoboditev računati z uspehom samo, ako vzemo njeno vodstvo v roke že osvobodjeni deli naroda, je Milan Pribečević v Beogradu ustvaril središče in ognjišče jugoslovenskega revolucionarnega gibanja. »Slovenski jug« in kasneje »Narodna odbrana« sta bila tu ota dva centra, v kateri so se stale kave niti revolucionarnega pokreta na našem jugu. V obeh teh dveh organizacijah pa je bil Milan Pribečević duša in gibal vseh akcij. On je dajal pobude, on snoval načrte, on delal, delal z vsem, navdušenjem in zagrizenostjo fanatika, ki

veruje v upravičenost in pravičnost svoje stvari in je trdno prepričan o končnem uspehu, o zmagi svojih zasnovkov. Proglasil so ga takrat za idealista, ki ne računa s suhim realnostmi, večina pa ga je smatrala za fantastično, ki se giblje v oblakih in snuje načrte, ne da bi poznal dejansko življenje in ljudi, kakršni so v resnici.

Toda Milan Pribečević je šel suvereno preko tega javnega mnenja in delal. Z vsem fanatizmom zaverovan v svojo idejo, se ji je popolnoma posvetil in se decela v njo živeti. Živel je samo in izključno svojem idealu, osvoboditvi vseh Jugoslovenov. Sprva omejen na ozek krog svojih somišljenikov, je v razmeroma kratkem času zasedal svojo idejo po vseh jugoslovenskih pokrajinah. Zlasti mladina se je z največjim navdušenjem zbirala v njegovem taboru. Ko je buknila balkanska vojna, so bile že po vseh južnih pokrajinah Avstro-Ogrske razpredene jugoslovenske revolucionarne niti. Tudi med Slovenci! »Preporod« je bila ena izmed teh celic. Zmagoviti izid balkanske vojne je takisto opravil svoje delo. Prvi del Milanovih idealov se je izpolnil, oživetovanje drugega dela pa je prinesla svetovna vojna.

Zgodovina je pokazala in dokazala, da je bil Milan Pribečević sicer optimist in idealist, ni pa bil fantast. saj so se vse njegove ideje, ki so se prvotno zdale neizvedljive, ob koncu koncev uresničile. Do-

stopal mišljenje, da mora biti ta propaganda močna tudi v »Slovenskem narodu« in to dvojna: ena bolj sugestivna, ki naj vzbudi med občinstvom zanimanje za jugoslovensko stvar in pridobiva somišljenike, druga pa udarna, ki naj bije in napada z vso brezobzirnostjo nasprotnike jugoslovenske ideje, obenem pa odločno brani in zagovarja politiko in interese male Srbije. V »Jugoslovenskih vesteh« v »Slovenskem narodu« se je delala sugestivna propaganda, v člankih, dopisih in brzojavkah iz Beograda pa napadala. Vse te članke in dopise je po veliki večini ispiral Milan Pribečević, mnogo pa jih je tudi sam napisal.

Po anekdoteski krizi 1908 je postala ta propaganda še intenzivnejša. Izvala je reakcijo v takratnih klerikalnih krogih v Sloveniji in njih časopisje je jelo zaradi nje napadati ne samo list kot tak, nego tudi stranko, ki jo je list podpiral. Jeseni leta 1909. sem prišel s prijateljem dr. R. v Beograd. Z Milanom sva se sestala na večerji pri zdravniku dr. V. na Terzijaški nasproti kraljevskega dvorca. Povedal mi je, da se snuje za zapadne naše kraje posebna revolucionarna organizacija, s katero pa ne kaže obremeniti »Slovenskega naroda«, ki je že itak zaradi jugoslovenske akcije stalno napadan, pri čemer trpi tudi stranka, ki jo zastopa. Zato bo v Ljubljani osnovan nov dnevnik, ki bo neodvisen od vseh strani, lažje z vso energijo zastopal jugoslovenske interese. Gmotno sredstvo bo poskrbel »Narodna odbrana«. Urednik lista bi naj postal beograjski korespondent »Slov. naroda« Milan Plut.

Tako je nastalo v Ljubljani prvotno Plutovo »Jutro« leta 1910. Naslednja leta

je stopil Milan v stike z dr. Ivanom Lahom, Vladimirjem Levstikom in Viktorjem Zalarjem, ki so se živo udeleževali v jugoslovenskem pokretu. Ko se je pričela balkanska vojna, je bila jugoslovenska misel že ukoreninjena po vseh krajih Slovenije. Zmagoviti konec vojne pa ji je dal naravno presentljiv polje. Srbska vojska, z zmago ovenčana, se je vrnila z bojišča in z njo major Milan Pribečević. V pismu, ki mi ga je poslal, je bil poln pohvale in priznanja za Slovence: Poslali so lepe vsote denarja, zdravnike, obveze in obleko za ranjence, vse to je dokaz, da pridobiva velika ideja tla med Slovenci. Posebno vzhuden je bil nad 17-letnim kmetskim mladincem iz mokronoške okolice Gorcem, ki je preplaval pri Zemunu Savo, da vstopi kot četnik v srbsko armado. To je, tako je poudarjal, najbolj prepričevalen dokaz, da je jugoslovenska ideja zajela že tudi kmetske sloje, zlasti kmetsko mladino med Slovenci.

Velike skrbi so Milanu Pribečeviću sedaj povzročali novoosvobodjeni kraji. Kulturna stopnja prebivalstva je na najnižji stopnji, treba jo bo dvigniti. Vojna je Srbo izčrpal. Slovenci lahko pomagajo. Ponokod ne znajo racionalno obdelovati zemlje, ne znajo niti peči dobre kruha, čistoče ni nikjer, treba bi bilo naseliti vzorne kmetovalce iz Slovenije. Sol ni, ne učiteljev, ni sposobnih uradnikov, potrebni so geometriji itd. Tako mi je tožil poleti leta 1913, in menil, da bi bilo umestno, ako bi se v Sloveniji osnovalo društvo, ki bi organiziralo kmete, učitelje, uradnike itd., ki bi bili vojni odti v Srbijo. Ko je bil na pobudo Ivana Hribarja osnovan v Ljubljani »Slovenski klub«, ki si je nadel tako nalogo, je

Domače vesti

Poslanski klub v bifeju

Med poslednjimi govorniki pred sprejemom proračuna je bil tudi Jordan Adamič, bivši demokrat. Pritoževal se je da ga vodijo v spisku članov Neodvisnega poslanskega kluba, čeprav stvarno ne pripada nobenemu klubu. Z nekaterimi prijatelji bivšimi demokrati bi sicer rad osnoval svoj demokratski klub in je že ponovno prosil predsednika skupščine Čirca, naj jim omogoči posebno klubsko sobo. Predsednik pa vedno zatrjuje, da nima več sob za nove klube. Zaradi tega so morali prenesti svoj arhiv in vse spise v skupščinski bife, ki jim služi kot klubski lokal.

* Akademija društva »Istra-Trst-Goriča« in SK »Istria« v Beogradu 6. t. m. v prostorih Francoskega kluba v Ratničnem domu je odlično uspela. Našemu umetniku g. Čargu in mlademu slikarju g. Benčiču gre vsa hvala za umetniško okrasitev dvorane. V uvodu je predsednik SK »Istria« dr. Uroš Bičič opisal trpljenje našega naroda v Juljski krajini in zanosno poudarjal neomajljivo vztrajnost mladine v borbi do končnega zmaga. Za njim je dr. Ivan M. Čok, predsednik begunskih društev v Jugoslaviji, v obširnem govoru podal sliko Juljske krajine in našo usodo v emigraciji. Od predsednika društva »I-T-G« g. Blažiča je nato prevzel sporniti prapor in ga po lepem govoru izročil v varstvo g. Bičiču, predsedniku SK »Istria«. V govoru je naglašal, da naj bo ta prapor znak vzajemnosti vseh Jugoslovenov.

Čemur je vsa dvorana burno aplavdirala. Skupina sokolskega naraščaja je zatem izvajala živo sliko.

Prisotno občinstvo je spet burno zaploskalo in marsikatero oko se je orosilo. Po uspehi recitaciji gđ. Vere Blažičeve je gđ. Ljubica Ljubičević, članica beograjskega narodnega gledališča odlično odigrala Biničev »Grivno« in Gotovčev »Nisam znała«. Operni pevec g. Jarc je s svojim mehkim lirskim glasom zelo dobro prednašal muzikalno nelahko stvar »Kako je tebi, Marija, po širokemu besedilu in Kogojev »Sprehod v zimo«. Pri klavirju je spremljal g. Ruč, direktor narodnega gledališča v Beogradu. Istrski narodni ples »Balun« so pod vodstvom baletnega mojstra g. Bizjaka izvrstno izvajali gospodična Bonifacija, Legiševa, Poropotova in Primuša in gg. Čok, Furlan, Lozej in Rodić. Narodne pesmi v duetu (gđ. Simčičeva in Lorenčičeva, med drugimi »Gor čez izarce, so bile deležne mnogo priznanja. V lepi odskri inscenaciji južne pokrajine ob morju sta ti dve dekleti v narodnih nošah oživili spomin na domovino preko meja. Moški zbor »Zemun« je naposled lepo ubrano zapel več slovenskih in hrvatskih umetnih pesmi v splošno zadovoljstvo slovenskega hrvatskega in srbskega občinstva. Po končanem programu je sledila prijetna domača zabava pri pogrnjenih mizah.

* Češki narodni dom v Daruvaru. Mnogostevni Čehi, ki prebivajo v Daruvaru in okolici, doslej niso imeli svojega doma, čeprav se je kulturno življenje med njimi lepo razvijalo. S pomočjo prostovoljnih prispevkov in podpor, ki so jih dobili iz stare domovine, pa so zdaj zgradili svoj narodni dom, v katerem bo nastanjena tudi češka osnovna šola. Dom bo nudil zavetje tudi vsem češkim prosvetnim in drugim organizacijam. Stroški graditve bodo znali en milijon dinarjev.

* Smrt zaslužnega zdravnika. Po kratki boleznici je umrl zdravstveni inšpektor banke uprave v Banjaluki dr. Dimitrije Marković in je njegova smrt užalostila vse prebivalstvo Bosanske krajine, kjer je pokojni zdravnik služboval v različnih krajih in se je posebno brljal za revno prebivalstvo. Rodil se je v Prnjavoru leta 1873, medicinske studije pa je dovršil v Gradcu. Nekaj let je bil asistent znanega ginekologa dr. Mikuckega, potem pa je stopil v državno službo kot železniški zdravnik pri gradnji proge Višegrad-Sarajevo. Ko je bila proga zgrajena, je postal okrajni zdravnik v Bosanski Krupi, kjer je služboval do leta 1920, ko je bil imenovan za načelnika zdravstvenega oddelka nekdanjega velikega županstva v Banjaluki. V tej službi je narodu mnogo koristil, ker je pošteno in obiskoval tudi zapuščena gorska naselja in nudil tam revnemu ljudstvu zdravniško pomoč.

* Kongres čebelarjev bo v nedeljo 21. t. m. v Novem Sadu. Organizacija čebelarjev je za kongres pripravila obilo gradiva, najvažnejše zahteve kakor znižanje železniških vozovnin pri prevažanju medu, sankcije proti ponarejevalcem medu, itd., pa bodo v obliki spomenice predložene na mednarodnih mestih.

* Novi grobovi. V Ljubljani je umrla soproga sodnika gospe Rozi Dolinarjeve. Njen pogreb bo jutri ob pol 15. — V Ljubljani je umrl tudi trgovec Anton Sila. Pogreb bo jutri ob 16. — V Skofji Loki je umrl posestnik g. Ignacij Plantarj. Pokopali ga bodo jutri ob 17. — V Stržišču pri Sevnici je umrla posestnica Marija Baumkircher, mati orožniškega narednika, komandirja postaje v Ljaji, stara 75 let. Pokopali jo bodo jutri dopoldne v Sevnici. Pokojnim blag spomin, žalujočim iskreno sožalje!

* Češkoslovaški konzulat v Ljubljani poziva češkoslovaške državljanke, rojene v letih 1918, 1917, 1916, 1915 itd., ki še niso bili pri naboru, odnosno se še niso prijavili, da se nemudno pisмено prijavijo pri konzulatu in s poročilo svoje navzočnosti.

* Muslimansko novo leto. Prvič v zgodovini naših muslimanov bo novo leto po muslimanskem štetju javno in zelo slovesno praznovano v nedeljo 14. t. m. Takrat nastopi za muslimane leto 1356. V Banjaluki je bil ustanovljen odbor, ki bo vse pripravil za veliko proslavo. Odbor je izdal proglas na muslimanski življenjski Bosanske krajine, naj sodeluje pri proslavi. Zanimivo je tudi to, da bodo pri tej javni muslimanski svečanosti prvič sodelovale tudi muslimanske žene.

* Muzej nesreč in profesionalnih boleznih. Pri centralnem uradu za zavarovanje delavcev v Zagrebu so otvorili higienski muzej, ki kaže najrazličnejše nesreče pri delu in boleznih našega delavstva. Ta muzej ostane odprt za javnost kot prvi stalni higienski muzej v Zagrebu. Na zanimivi razstavi so prikazane vse bolezni, ki jih dobijo delavci v rudnikih, v tovarnah, v kemičnih laboratorijih in sploh v vseh strokah. Razstava je zelo poučna, ima pa tudi namen propagande, ker kaže, kako se lahko delavci varujejo nevarnosti in kako bi morali delodajalci skrbeti za varnost svojega delavstva.

* Cerkvica bo prodana na dražbi. Konec tega meseca bo na javni dražbi prodana cerkev sv. Ante, ki stoji na Repu blizu Metkovića. Prodajo te cerkvice, ki je last konkurznice mase posestnika Veraja iz Metkovića, zahteva neka banka iz Splita. Cerkvico je zgradil že pokojni posestnik Marko Veraj, ki je bil nekdanji najbogatejši človek v krajih ob Neretvi. Njegov sin pa je imel nesrečo in se je v nekaj letih tako zadolžil, da bodo zdaj vse posestvo razprodali.

* Obledela obleke barva v različnih barvah in plisiru tovarna JOS. REICH.

Iz Ljubljane

u— Javna proračunska seja ljubljanskega mestnega sveta bo jutri ob 17. v veliki dvorani mestnega poglavarstva. Dnevni red tvorijo naznanila predsedstva odbora zapisnika zadnje seje in poročila finančnega odbora o proračunu za leto 1937-38.

u— Za pokojnega premeta Toma Zupana se bo darovala jutri 13. t. m. ob sedmih v stolnici slovesna sv. maša-zadušnica, h kateri se vabijo vsi člani, dobrotniki in prijatelji društva »Dom slepih«.

u— Jāneza Levca poslednja pot. V sredo popoldne jo je nastopil Klub slabemu vremenu se je ob 16. zbral na Vidovdanski cesti veliko število njegovih tovarišev in tovarišic, prijateljev in znancev, da se poslovijo od njega in da mu izkažejo zadnjo čast. Po cerkvenem opravilu so zapeli gojenci orgelske šole, na kateri je nekdanji poučeval lepospeje in spise vaje, žalostno »Človek glej«. Petje je vodil ravnatelj zavoda g. Premrl. Baš takrat je šel mimo pogrebni sprehod premeta Zupana in tako so lahko pogrebci počutili oba zaslužna pokojnika. Tudi ob grobu so Janezu Levcu zapeli učenci orgelske šole, učitelj-voditelj g. Šeme pa je spregovoril nekaj lepih besed v slovo. Janez Levca počiva zdaj v domači zemlji katero je ljubil iz vse svoje duše, med nami pa mu bo ohranjen časten spomin.

u— Predvidoma zadnji dve predstavi nad vse zabavne burke »Zakonci stavka« boستا v soto 13. in v nedeljo 14. t. m. ob 20.15. Splošna sodbava vseh posetnikov je, da je to delo eno najzabavnejših, kar jih je bilo do sedaj na repertoarju. Šentjakobskega gledališča. Zato ne zamudite prilike in ogledite si to veselolgo.

u— Ugotovitev. V članku o razpravi o utajah na viški občini je stalo, da je bil po odkritju nepravilnosti v občinskem uradu viški župan g. Petrovič suspendiran. Ugotavljamo, da to ni resnica, kajti g. župan Petrovič je moral takrat prekiniti svoje delo zaradi bolezni in oditi na dopust.

Primož Trubar, prvi slovenski pisatelj

Predavanje univ. prof. dr. Kidriča v Ljudski univerzi

Ljubljana 11. marca. Sloci je v filharmonični dvorani pred številnim občinstvom, katerega so sestavljali v lepem številu naši slavisti, profesorji, akademiki in stalni občinstvalci predavanj LU, predaval vseučiliški profesor dr. Franc Kidrič o pomenu Primoža Trubarja in o njegovem duhovnem obrazu. V temeljit, obenem pa izčrpen predavanju, v katerem je bila vsaka beseda kakor izklesana in prešeroslovesna, podal duhovni lik prvega našega pisatelja in ustanovitelja slovenske tiskane besede.

Doba, v kateri je živel Trubar, je bila zelo razburkana, kajti bil je čas, ko se je bil boj za razdelitev srednje in zapadne evropskih, do takrat le rimskemu papežu poslušnih kristjanov, v katoliški in protestantski tabor, bila je to doba turških napadov, kmečkih puntov, strašne smrti Matije Gubca, in ko so drugod imeli že visoko razvito književnost. Samo Slovenci smo bili še brez vsakega pisma, registra in knjige, kajti naš jezik so smatrali tuji za tako sirov in barbarški, da ni vredno v njem ne pisati ne brati. Velika Trubarjeva zasluga je, da je pred vsem svetom ovrgel to laž in dokazal prvi, da je v našem jeziku mogoče ustvarjati umetnine, kakor jih je tristo let za njim ustvarjal Ivan Cankar.

V mali vasi Rašici, ki spada danes pod župana na Turjaku, in pod župnika v Velikih Laščah, se je v eni izmed 36 raščičanskih domov, prvi, to je Virantovi, po domače Šimnovi hiši št. 8, rodil pred 430 leti mlinarjev sin Primož Trubar. Do

u— Na nečolnjem intimnem koncertu, ki bo ob 20. v mali filharmonični dvorani, se bo izvajal naslednji spored: iz poljske literature se izvajajo predvsem naslednja dela napisana za klavir: Kofler: Sonatina in varijacije. Szymanowski: Seherzade in »Mazurkac«. Iz argentinske literature pa suita, ki jo je napisal Gnanone. Kot pianista nastopita prof. Pavel Sivie in kons. Marta Osterčeva iz šole prof. Janka Ravnika, ki je našel tudi za gospo Osterčevu to suito. Poleg tega poje ga. Struškeli-Verbičeva Milena 3 samospeve Perkovskega, dalje 2 samospeva Szymanowskega in 1 samospev Mareka. Vsi trije so poljski avtorji. Na zanimiv večer opozarjamo našo koncertno publiko. Sedeži po 10 Din stojišča po 5 Din se dobe v knjižarni Glasbene Matice.

JUTRI MEDNARODNI PLESNI VEČER V KAZINI

u— Starše skavtov in planink vabimo na slavnostno akademijo za proslavo 80 letnice ustanovitve Jorda Baden-Powela, ki bo v soboto ob 20. v franciški dvorani. Obenem prosimo, da pustite tudi mlajše člane k sigurni udeležbi. — Vetop je prost — Upravlj. stegov.

u— Predavanje v Sokolskem domu v Šiški. Drevi bo ob 20. predaval šolski upravitelj g. Inkret Alfonz o temi: Umna reja malih živali. Predavanje bodo pojasnile skopične slike. Po predavanju bo predvajal film: »Operator 13«.

u— Uprava narodnega gledališča opozarja na razpis poletnega abonmaja, ki nudi izredne ugodnosti in ki se bo odigral v času od 15. t. m. do 28. junija. Abonma velja za 8 dramskih in 7 opernih predstav. Priglasje sprejema in daje hkratu podrobnejše informacije blagajna v poslopiju dramskega gledališča ob delavnikih od 9. do 12. in od 15. do 17. Repertoar bo obsegal naslednja dela: v drami: Brčić: Med štirimi stenami; Nušić: DR: Fraser: Zadnji signal; Bergman: Markurell; Anderson: Rivali; Schiller: Kovarstvo in ljubezen; Fodor: Matura; Malo sodišče ali Tatovistrajko; v operi: Mozart: Don Juan; Donizetti: Linda di Chamounix; Respighi: Plamen; Beneš: Parizanka; Jankovec: Urška. Izredne plačline množični omogočajo tudi najširšim slojem vpis v ta abonma.

KINO IDEAL

Danes salve smeha!

Stan Laurel — Oliver Hardy

v šlager komediji

„CIGANSKO DEKLE“

Predstave ob 16., 19. in 21.15 uri.

u— Četrto znastveno predavanje Prirodoslovnega društva v Ljubljani bo drevi ob 18. v predavnišnici mineraloškega inštituta, univerze, prišleje levo. Predaval bo priv. docent dr. Božo Skerlj o novi definiciji pojma antropološke rase. — Vstop vsakomur brezplačen.

u— JNAD Jadran, Drevi ob 20. bo v društveni čitalnici redni občni zbor. Udeležba za vse strogo obvezna!

u— Namesto cvetja na grob pokojnega g. Frana Jankovića, očeta tovariša učitelja g. Frana Jankovića, je daroval učiteljski zbor narodne šole v Ljubljani-Mostah 200 Din za ubožne učence iste šole.

u— Mladinska prosvetna akademija. Sokol Ljubljana-Siška priredi v soboto 13. t. m. ob 18. v veliki dvorani Sokolskega doma v šiški mladinsko prosvetno akademijo s pestrim sporedom. Nastopila bosta naraščaj in deca obsega spola. Uvodno besedo bo imel društveni prosvetar. Sledile bodo razne deklaracije, otroški igrokaz, nastop malih pevcev solistov, sokolskega mladinskega pevskega zbora in malih harmonikarjev. Deča bo podala igrice »Hajduki« in »Dobrobrčni zvonček« in druge. Mladinski pevski zbor bo zapel »Zimi v slovo«, »Mati pri zibelki«, »Vojaško igro« in druge. Mala Cvetka nam bo s svojim zlatkanim glaskom zapela »Cicibana«, »Večerno« in »Zvonikarjevo«. Recitatorji se nam bodo predstavili s »Telovalce«, »Jaz sem Sokol« itd. Harmonikarji pa bodo zaigrali veček narodnih pesmi. Vsega ne bomo naštevati, kaj vse nam bodo pokazali ti mali umetniki. Pridite v soboto v šiško in posetite to mladinsko akademijo! Ne bo vam žal.

u— Položaj naše žene. V sredo zvečer je priredilo akademsko društvo Dom visokošolskega doma zanimivo predavanje o položaju slovenske žene. Predavala je ga. Olga Graborjeva, ki je v svojem predavanju skušala prikazati položaj naše žene, kakor ga opažamo v boju za življenjski obstanek in v raznih poklicih. Svoje ugotovitve je predavateljica podpirala s statističnimi navedbami. Dravska banovina je imela 1931. l. 1.146.211 prebivalcev, od teh 594.000 žen. Pod 6 letom in nad 60 letom starosti je pri nas 145.200 žensk, ljudske šole poseča 91.181 deklet, v meščanskih in sorodne šole je vpisanih okoli 10.000 učenk, na univerzo 338, konservatorij 39. Pri OUZD je bilo l. 1936. zavarovanih 33.091 žensk, pri penzijskem skladu pa je bilo l. 1932. zavarovanih 1921 žensk. Raznih akademskih svobodnih poklicev je 360. Večina naših žensk je zaposlenih pri kmetem gospodinjstvu, kar bi dalo 253.000 žen. Statistika pa za velik del žen se ne pove s čim se bavijo in kakšen poklic izvršujejo. Predavateljica je pokazala na gmolet položaj naše žene, ki je zelo težak. Okrog stotisoč rodbin s 460.000 člani trpi pomanjkanje, k temu pa bi morali pristeti še veliko število kmetijskega ljudstva brez svoje zemlje, hišpcev, dekel, mlinarjev in sezonskih delavcev. Kmetice, žene kočarjev, morajo često na delo drugim. Naša žena je z delom preobremenjena in obsojena na zgodnje propadanje. Vse takšne prilike pa so našle odmeva v zdravju naših žensk in našega naroda. Zanimivo predavanje, ki je stalo predavateljico lepega truda, da je zbrala toliko podatkov o življenju naše žene, je zaključil pričujoči zastopnik oblasti, ki je izjavil, da se ne more strinjati s predavateljico. Predsednica društva se je zahvalila za obisk in zaključila predavanje.

u— »Učite se glasbe!« Prva produkcija iz tega cikla bo v ponedeljek 15. t. m. ob 7. zvečer v mali filharmonični dvorani. Nastopi 12 gojencev glasbenega otroškega vrta. Pred izvajanjem posameznih točk bo kratko predavanje, na katerem nam bo predavateljica gđ. Manja Mahkova v kratkih besedah pojasnila, zakaj je ustanovila Glasbena Matica začetkom letošnjega šolskega leta otroški glasbeni vrtec in kaj delajo v njem. Nato sledijo razna deklaracija, pevске točke in rajalne vaje, ki jih izvajajo najmlajši naši učenci od 4. do 7. leta. Brez dvoma bo to ena najbolj ljubkih, najprijetnejših produkcij, kar smo jih kdaj imeli v Ljubljani. Podrobni spored se bo dobil v knjižarni Glasbene Matice od sobote dalje, stane 3 Din in velja obenem kot vstopnica. Starši, ki imajo mladino v predšolski dobi, posebno opozarjamo na to produkcijo, pa tudi vse one, ki se zanimajo za sistematično glasbeno vzgojo. Naslednje produkcije bodo v torek, sredo in četrtek ob 7. v veliki filharmonični dvorani.

u— Kino Matica opozarja na današnji premiero grandioznega filmskega dela iz življenja velikega človeka in genija v najboljši interpretaciji slavnega francoskega igralca Harry Baura »Beethovenova velika ljubezen, njegovo delo in njegova bolesta«. Danes, v soboto in nedeljo zaigra v uvodu pri predstavi ob 21.15 uri g. prof. Reiny Gallatia I. in III. stavek iz Beethove nove lumne sonate v cis mollu. Rezervirajte vstopnice, tel. 21-24.

u— Za mednarodni plesni večer in prvi oficijelni turnir Jugoslavije so vse priprave končane in se prišakuje polnoštevna udeležba. Vse informacije in rezerviranje miz danes in jutri v Kazini. Za gledalce nepopolne bo na razpolago galerija. Bufo bo bogato založen. Družabni ples po turnirju do 8. jutraj. — Nagrade za turnir so razstavljene pri tv. Bonač.

u— Nenadna smrt starega branjevca. Včeraj jutraj je bila policija obveščena, da je na svojem stanovanju na Sv. Petra česti 60-letni branjevec Anton Sila. Komisija, ki je pohitela na Sv. Petra česti in v kateri sta bila zdravstveni svetnik dr. Lužar in dežurni uradnik Bardek, je ugotovila, da je nesrečni mož prišel prejšnji večer okrog 11. ure domov, a preden je legel, je odšel še na stranišče kjer ga je zadela kap.

u— Vlomilski gostje v gostilni. V gostilni g. Ane Modrijanove na Tržaški cesti so se v sredo ponoči oglasili nepovabljeni gostje in odnesli krčmarici za nekaj lepih tisočakov raznovrstnega plena. Na nepojasnjen način so se pritihtapili najprej na dvorišče, nato pa so vdrli v kuhinjo in v gostilniške lokale. Nabrali so si precej mnogovrstnih tovor: gramofon, celo kolekcijo gramofonskih plošč, raznovrstnih cigaret, namiznih prtov, nekaj malega špecerije in še nekaterih drugih dobrot. Ko so s plenom odhajali, je služkinja, ki spi v sobi takoj zraven, začula ropot, odprla okno in pogledala na dvorišče. V tem je razbrala dve moški postavi, a eden izmed njiju je brž roko nameril na njo, ka-

ča 22 njegovih slovenskih knjig, 1 nemška knjiga, 10 nemških predgovorov in posvetil v hrvaških in srbskih knjigah, tiskanih s cirilico in glagolico. Od 22 slovenskih knjig jih je bilo 8 namenjenih potrebam protestantske cerkve. Danes so njegove knjige ohranjene večinoma samo v enem primerku, katerih ima največ dunajska knjižnica (51) in najmanj ljubljanska. Čemur je vzrok v ravnarju katoliških revizijskih komisij, ki niso pri uničevanju protest. knjig imele smisla za to, da bi vsako delo ohranile vsaj v enem primerku potocem.

Med spomini na Trubarja je treba omeniti še okrog 60 njegovih pisem, ki so se ohranila, eno latinsko, druga nemška, in jih je zdaj večina spravljena v ljubljanskem deželnem arhivu. O Trubarju pa je bilo do danes napisanih že toliko razprav po številnih zbornikih, kakor morda še samo o edinem Prešernu.

Duhovni obraz Trubarjev je danes jasno začrtan. Danes vemo, da je doba, ki je bila na prelomnici, s svojim valom teženj za izboljšanjem družabnega življenja potegnila v svoje kolese tudi Primoža Trubarja, ki je kot globoko veren človek hrepel po resnici in pravici sklenil svojemu ljudstvu oznanjati pravo krščansko vero, kakor jo učil evangelij. Skušal je prosvetliti vražjeveno slovensko ljudstvo, ki je na osnovi prikazni zidal po hribskih številne cerkvice. Oznanjal je, da je samo v evangeliju čista verska resnica in da je vsa druga služba božja malikovanje, ki izjiva kazen v podobi Turkov: maša nima nobene vrednosti niti za žive niti za mrtve. Pri svoji spreobrnitvi v protestanta pa Trubarja ni vodil kak ozir na osebni dobiček. Njegovo protestantstvo ga je težko stobilo: bil je izgnan,

KINO

TEL. 21-24

MATICA

PREMIERA! Grandiozno filmsko delo

BEETHOVNOVA VELIKA LJUBEZEN

njegovo delo in njegova bolesta

Harry Baur

Režija: Abel Gance. Glasba: Louis Masson. Danes, soboto in nedeljo zaigra v uvodu pri zadnji predstavi g. prof. Reiny Gallatia I. in III. stavek iz Beethovneve lumne sonate v cis mollu.

TEL. 27-30

SLOGA

PREMIERA!

Pustolovni film velike ljubezni in velike mrznje belih ljudi v vrtincu kitajskih meščanskih bojev

ORIENT

Cary Cooper in Madeleine Carroll

TEL. 22-21

UNION

Najlepše filmsko delo v režiji G. Bolwary-ja

DEKLISKI INTERNAT

(Princesa Dagmar)

Angela Salloker Raoul Aslan

Predstave ob 16., 19. in 21.15 uri

kor da meri z revolverjem. Dekle se je ustrašilo in se skirilo pred tolovaji, ki so mogli na ta način brez neizgovorne iz hiše. Takoj nato pa je služkinja skicala ljudi in almirala policijo, ki je brez odlašanja šla na lov za neznanca. Po dekletovem opisu je padel sum na nekoga brezposelnega delavca in nekoga brezposelnega čevljarkega pomočnika, ki sta se začne dni nekajkrat mudila v Modrijanovi gostilni. Očitno sta prihajala, kakor se reče, sondačen teren. Lahko si mislite, kako so se domači začudili, ko sta oba neljubna stalna gosta naslednje jutro spet prišla v okradeno gostilno pit. Brž so obvestili policijo, da ju je vzela s seboj.

Iz Maribora

a— Iz kazniške službe. K tukajšnji kaznišnici sta premeščena paznik služitelj Ferdinand Čuček iz Sremske Mitrovice in paznik dnevnika Novica Milevič iz Požarevca. V Požarevac je premeščen iz mariborske kaznišnice paznik dnevnika Dragotin Petračkovič. Upokojen je paznik zvančnik Štefan Potočnik.

a— Maribor za naše morje. V sredo zvečer je bil pri Orlu redni občni zbor krajevne odbora Jadranske straže. Otvoril in vodil ga je aginji predsednik dr. F. Vrečko. Poročila funkcionarjev (tajnik prof. Bizjak, blagajnik S. Rode) so pričala o živahnem delu v preteklem letu. Število članstva narašča ter izkazuje dohodki 23.051, izdatki pa 19.407 din. Članov je 564. Pri volitvah je bil izvoljen za predsednika podpolkovnik Juraj Čordašič, za odbornike pa dr. F. Vrečko, F. Pinter, ravnatelj Ivančič, S. Rode, J. Jereb, prof. M. Sevnik, prof. Sila, prof. Mirk, A. Kus, dr. Bergeč, kapetan Canjevac, dr. Turatio, K. Roglič, prof. Rihter, prof. Bizjak, upravitelj Klemenčič. V nadzornem odboru so ravnatelj Dolenc, ravnatelj Ajdič in car. uradnik E. Rozeg, Namestnika I. Kravos in K. Jančič. Pri slučajnosti je predsednik občnega odbora dr. Lipold pohvalil marljivo delo kraja, odbora JS, zlasti dr. F. Vrečka. Občni zbor so še pozdravili g. ravnatelj Rodošek za župana, msgr. Umek, dr. Lašič za CMD, g. Pirc za ZKD, prof. Dr. Dolar za NO in Maistrove borce, dr. Cerkvenič za Jadran, M. Kralj za Nanos. Z občnega zbora se je odposlala udanostna brzojavka Nj. Vel. kralju Petru II.

a— Društvo za podporo ubožnih učencev v Mariboru je imelo nedavno občni zbor. Iz poročil je bilo razvidno, da je društvo obdarovalo lani 819 otrok (387 dečkov in 432 deklic). Razdelilo se je 370 oblek, 464 kosov perila, 350 parov čevljev, 264 žepnih robcev, 3 svitri, 3 cepice, 27 parov nogavic in 241 metrov blaga za obleke in perilo kar so si same sešile v šoli. Dohodkov je društvo imelo 66.967 Din. Največjo podporo je društvo dobilo od mestne občine v Mariboru, in sicer znesek 50.500 Din. Odbor se vsem dobrotnikom iskreno zahvaljuje, posebno PRK, tukajšnjim tiskarnam in uredništvom listov za pomoč in naklonenost, pa tudi mariborskemu občinstvu za poset naših koncertov. Društvo prosi še za nadaljno naklonenost. V odbor so bili izvoljeni gg. Stupca, Scheligo, Skušek, Prfimer, Jesih, Rode, Wögerer, Haberman, Pinter in Brandtner. Pregledovalca računov sta gg. Juvancič in Šparl.

Milan Pribičević v posebnem pismu izrazil svoje veselje in zahvalo, da so se Slovenci lotili tega velevažnega in pomembnega posla. Toda se preden je klub pričel z delom, ga je avstrijska vlada razpustila, češ da hoče raztegniti svoje delovanje na — inozemstvo. V tem času se je rodil tudi »Preporod«, nosilec jugoslovenske misli med srednješolsko mladino. Kumuval je tej organizaciji, ki je tako močno razgibala našo učeno se mladino, pokojni Milan Pribičević.

Pred tedni sem posetil Milana na Golniku. Bil je to stari Milan Pribičević: poln zaupanja v svoj močni organizem, poln vere v sebe, poln smelih načrtov za bodočnost, toda telesu so že vidno pesale moči, le izrazite njegove temne oči, osenčene od kosatih črnih obrvi, so še očuvale svoj stari blesk. Vkljub vsemu sem bil prepričan, da bo še okrevl. Dasi je šef-zdravnik na moje vprašanje o njegovem stanju dal pitjski odgovor, da bo moral par mesecev se ostati v sanatoriju, potem pa se bo videlo...

V ponedeljek teden se na potu v Švicco ustavil v Ljubljani. Prenočil je v »Metropoli«. Pozval me je k sebi pozno zvečer. Našel sem ga ležečega v postelji. Zdel se mi je kakor zdrav. Živahen je bil, razpoložen, kakor nekoč v časih lepih sanj, velikih načrtov in rožnatih nad. Veselo je kramljal o bližnji bodočnosti, ko se zdrav vrne iz tujine in se posveti ves delu, da se doseže pošten sporazum. Dosegal ga bom krepko sem o tem uverjen, tako je opetovano naglašal. Drugi dan je odpotoval v Švico. Umret v tujini! Kladivar Jugoslavije se vrača mrtev v domovino, za katero je živel, delal in se žrtvoval.

S. Janež

Gospodarstvo

Izvoz v posamezne države in plačilni promet

a— Kratka predstava nove slovenske opere bo v kratkem v tuk. gledališču. Uprizorilo jo bo »Rdeči nageljni« žana Mariš borskega gledališča ter skladatelja P. Rasbergerja, ki je upošteval predvsem slovensko in hrvaško glasbeno folkloro. Režiser koreograf je A. Haraslovič. — Drevi v gledališču baječni večer.

a— Važna socialna institucija v Mariboru, ki deluje v korist trgovcev, industrij in obrtnikov, je Trgovska in obrtniška bolnišnica blagajna. V sredo zvečer je bil XI. redni občni zbor pri Novem svetu, ki ga je otvoril in vodil zaslužni predsednik g. V. Weizl. Podrobno poročilo o delovanju je podal tajnik g. Znidarčič. Dohodkov je bilo lani 173.236, izdatkov za zdravnike, zdravila in bolnišnico pa 175.236 din. Rezervni sklad je narasel na 155.40 din. V teku 11 let je bilo izdanih 1.332.608 din. Pri volitvah je bil izvoljen pretežno dosedanj odbor z g. Weizlom na čelu.

a— Šahovske novice. Deveto kolo šahovskega kvalifikacijskega turnirja, ki se je vršilo v sredo v Centralu, se je končalo z naslednjimi rezultati: Sever:Radolč 1:0, Reinsberger:Starč 1:0, Jaut:Šetinc 1:0, Kobjler:Križajev 1:0, Stojšek:Lichtenwallerjeva 1:0, Čertalič:Senica 1:0, Partija Kranjc:Koser je bila prekinjena. Stanje po 9. kolu: Stojšek 8 in pol, Kranjc 7 in pol (1), Sever 7 in pol, Koser 6 (1), Kobjler, Reinsberger & Jaut 5 in pol, Čertalič 4 in pol, Šetinc, Senica, Starč 3, Radolč 1 in pol, Lichtenwallerjeva in Križajeva brez točke. Deseto kolo bo v petek.

a— Uprava mariborskega področja Udruga rezervnih oficirjev in bojnikov vabi svoje člane na XI. redni letni občni zbor, ki bo drevi ob 20. v dvorani restavracije »Novi svet« (Povodnik), Maribor, Jurčičeva ulica.

a— 100 let stari stavbi zgoreli. V Selceh v Slov. gorah je upepelil ogenj gospodarsko in stanovanjsko poslopje posestnika Vinka Silca. Obe stavbi sta bili poslavljive, ni ravno pred 100 leti. Zgoreli so tudi vsi pridečki.

a— Lovski blagor. Znani slovenski lovski jovec F. Cuiha z Sv. Lenarta v Slov. gorah je v loviščih g. dr. M. Goriska postrlel v zadnjih dveh mesecih 310 veverice. To dni pa je »obrnil« devet in pol kg težko ter 1.40 m dolgo krasno vidro. Takšni eksemplarji so v naših krajih zelo redki.

Iz Celja

a— Literarni večer na Ljudskem vsenilšču. Pred kratkim je bil v Mariboru literarni večer mladim »Zvonovcem«, ki je dosegel pravi lep uspeh. Skupina teh najmlajših »sotrudnikov« Ljubljanskega Zvona so nastopila tudi v Celju in sicer v ponedeljek 13. t. m. ob 20. v risalnici meštanske šole pod okriljem Ljudskega vseučilišča. Iz svojih del bodo čitali pesnik Joža Seligo, novelist in dramatik Ivan Potrč, novolist Jože Kerenc in esejist Ivo Brnčič.

a— Koncert Akademike pevskega zbora iz Ljubljane bo pod okriljem Jugoslov. akademike društva v Celju v soboto 20. t. m. ob 20. v Marijini cerkvi s sporedom, ki je bil ponovno izvajen v Ljubljani. Goslovanje tega odličnega pevskega zbora, ki ga vodi znani pevovodja in skladatelj g. France Marolt, bo za Celje gotovo kulturni dogodek prve vrste. Vstopnice se dobijo v predprodaji v knjigarni K. Gorjancu vdove.

a— Celjske trgovine na Jožefovo. Zdržanje trgovcev za mazo Celje sporoča svojemu članstvu in občinstvu, da bodo trgovine v območju mestne občine celjske na praznik sv. Jožefa v petek 19. t. m. odprte od 7.30 do 12.30.

a— Otroci je podlegel poškodbam. Prejšnji petek popoldne je dal 12-letni najmlajši, kov sin Jože Prešiček na Polzeli po pomoči svojemu triletnemu bratcu Francu pitji očetno kislino. Otroci je dobil težke notranje poškodbe. Prepeljali so ga v celjsko bolnišnico, kjer je v sredo ob 12.30 izdihnil.

a— Znanen padec brezposelnosti. Pri celjski borzi dela je bilo 10. t. m. v evidenci 912 brezposelnih (702 moških in 210 žensk) nasproti 1156 (934 moških in 222 žensk) dne 28. februarja.

a— Razglas o izpiti za lovske čuvaje. Je mabit na občinah uradnih deskah.

a— Kino Union. Danes ob 16.15 in 20.30 velefilm »Port Arthur« in dve predigri, ob 18.30 matineja: »Moi Leopold«.

a— KINO METROPOL. prišaja danes ob 14. velefilm »DIAK PROSAK«. Ob 16.15, 18.15 in 20.30 »KDO JE NOR«

Iz Skofje Loke

a— Pred bolgarsko proslavo v Skofji Loki. Učiteljsko škofojskega okraja se je odločilo, da da vidnega izraza svojemu veselju nad prijateljsko zvezo, ki je bila sklenjena 24. januarja med Jugoslavijo in Bolgarijo s slovesno proslavo v soboto v prostorih nove risalnice v šolski palači. Poleg nastopa domačega učiteljskega pevskega zbora bodo na programu deklamacije, recitacije, solistični spevi, glasbene točke, slavnostni govor in drugo. Najbrž bodo prisostvovali slavi tudi zastopniki Jugoslovanske bolgarske lige iz Ljubljane. Začetek proslave bo ob 8. Po uradnem delu se začne redno učiteljsko zborovanje, katerega prvi del bo spet posvečen Bolgariji. Na bolgarsko proslavo so povabljeni tudi predstavniki oblasti. Prireditelji.

Iz Ptaja

a— Kino Ptuj. V soboto 13. t. m. ob 20. v nedeljo 14. t. m. ob pol 19. in pol 21. »Romeo in Julija«. V glavnih vlogah Shearerjeva in Howard.

Iz življenja na deželi

SOSTANJ. V soboto zvečer je gostoval v Šostanju Slovenjgriški šahovski klub, ki praznuje letošnje 10-letnico obstoja, in odigral s tukajšnjim šahovskim klubom prijateljsko tekmo. Nastopilo je 16 igralcev, ki so odigrali po dve partiji z n. sprotnikom. Pred pričetkom igre je goste pozdravil predsednik domačega kluba g. Robinsčak, odgovoril pa je v imenu gostujočega kluba predsednik g. dr. Pohar. Tekma je pokazala, da so Slovenjgradčani po zadnjem srečanju leta 1931 precej napredovali. Na skoraj vseh deskah so razvili lepo in močno igro. Prva runda se je končala v razmerju 4 in pol : 3 in pol v prid Slovenjgradcu, druga pa v razmerju 5 in pol : 2 in pol za Šostanjan. Skupni rezultat je 9 : 7 za Šostanjan. Tekmo je vodil ustanovitelj obeh klubov g. Sušelj. — Ob zadnjem deževju so naše ulice pokazale, v kako bednem stanju so človek je komaj prebrodil blato in mlakuže. Posebno Prešernov trg je predstavljal pravcato jezero. Občina naj tem nedostatkom posveti svojo pozornost.

Gospodarstvo

Izvoz v posamezne države in plačilni promet

Kakor v decembru, tako je bil tudi v januarju naš izvoz v Nemčijo daleč na prvem mestu v naši izvojni statistiki, čeprav je bil manjši nego v lanskem decembru, ko je dosegel rekordni obseg 217 milijonov din. V januarju smo izvozili v Nemčijo za 194,5 milijona Din blaga t. j. 31% vsega našega izvoza v tem mesecu (lani za 107,8, predl. za 52,8). Tudi uvoz se je povečal v primeri z lanskim januarjem, vendar je bila naša trgovinska bilanca z Nemčijo v tem mesecu navzile temu precej aktivna kar je mnogo pripomoglo do tega, da se je tako naglo dvignil saldo naših terjatev v Nemčiji, ki je te dni dosegel že 33,8 milijona mark. V januarju smo uvozili iz Nemčije za 84,4 milijona Din (lani za 59,8, predl. za 36,8).

Naš izvoz v Italijo, ki je v prvem mesecu po obnovi trgovinskih odnosov, t. j. v lanskem oktobru, narasel že na 34 milijona Din, je v novembru popustil na 14,3 milijona Din, v januarju pa se je zopet povečal na 32,7 milijona Din (lani 4,1, predl. 50,3). Kakor v zadnjih dveh mesecih lanskega leta na je bil tudi v januarju naš uvoz iz Italije večji nego naš izvoz. V januarju smo namreč uvozili iz Italije za 43,9 milijona Din blaga (lani za 0,1, predl. za 35,7) tako da je bil naš letošnji uvoz iz Italije celo večji nego pred dvema letoma. Skupaj smo v zadnjih treh mesecih t. j. v novembru, decembru in januarju iz Italije uvozili za 54 milijonov Din več blaga, nego je znašal naš izvoz v to državo. Tei okolnosti je pripisati, da smo v novem kringru z Italijo postali dolžniki Italije in znaša

Novi predpisi glede žganja

S posebnim amandmaom k finančnemu zakonu se spreminjajo tudi nekatere določbe glede trošarine na žganje. Na uvoženo žganje se ima v bodoče plačati trošarina 20 Din od hektoliterske stopnje. Vinski destilati in žganje, ki se proizvaja doma iz sadnih surovin in ima okus in duha po teh surovinah je prosto trošarine. Ta trošarinska prostost pa velja le tedaj, če sadno žganje ne vsebuje več nego 45% alkohola oziroma če vinski destilat ne vsebuje več nego 50% alkohola. Žganje, ki ima več nego 45% alkohola, in vinski destilat, ki ima več nego 50% alkohola, kakor tudi žganje, ki nima karakterističnih lastnosti adnega žganja po okusu in duhu, se smatra kot spirit. Žganje, ki ni namenjeno za uživanje in se uporablja za izdelovanje ruma, likerjev ali kakršnih koli drogerijsko-farmaceutskih pripravkov, se smatra kot spirit in se mora trošariniti kot spirit (alkohol). Prav tako se smatra kot spirit žganje, ki se izdeluje iz suhega grozdja (rozin).

Davčni dohodki v januarju

Finančno ministrstvo objavlja pregled državnih dohodkov in izdatkov za letošnji januar iz katerega sledi, da so se davčni dohodki tudi v tem mesecu ugodno razvijali. Dohodki od neposrednih davkov so znašali 151,3 milijona Din (za 5,9 več nego lani), dohodki od trošarin so dosegli 71,2 milijona Din (plus 2,0), dohodki od taks 93,2 milijona Din (plus 12,8), dohodki od carin 61,2 milijona Din (plus 1,0) in dohodki od monopolov 154,5 milijona Din (minus 1,0). Precej so zaostrjali dohodki od železnic, ki so znašali le 127,2 milijona Din (minus 21,6), medtem ko so bili dohodki gozdov, rudnikov, ter pošte in telegrafa nekoliko večji.

Dražba krzna

V ponedeljek 8. t. m. je bila v Ljubljani na veselejšu druga letošnja dražba krzna. Mila zima in pomanjkanje snega sta moč no vplivala na kvaliteto krzna, ki je bila popovprečna. Kljub temu, da je lov na roparice, če ni snega, težaven, je bil trg zadovoljivo založen. Padec cen krzna na inozemskih tržiščih je vplival tudi pri nas. Se januarju izredno zanimanje za kune zlatice je močno popustilo, za listice pa že celo zimo ni pravoga povpraševanja, ker je trg splošno preobložen s tem blagom. Največ listic je bilo kupljenih za Nemčijo in Francijo. Za poljske listice je zanimanje malenkostno.

Za izraženo krzno so bile dosežene naslednje cene:

Lisice, gorske	160 do 200 Din
Lisice, poljske	130 do 160 Din
Lisice, posebni kom.	230 do 260 Din
Kune zlatice	1000 do 1200 Din
Kune belice	500 do 580 Din
Dihurji	20 do 130 Din
Polhi	1 do 1,75
Podlasice, bele	20 Din
Mačke, divje	10 do 50 Din
Mačke, domače	5 Din
Veverice, zimске	10 Din
Zajci, divji	8 Din
Zajci, dom.-meš. blago	2 Din
Srne	10 Din
Jazbeci	70 do 80 Din

Skupna banovinska trošarina na papir

Med novimi skupnimi banovinskimi trošarinami, ki bodo uvedene s proračunskim letom 1937/38 je važna zlasti tudi trošarina na papir in lepenko. Ta trošarina se bo pobirala v tvmnicah papirja, kakor tudi pri uvozu, in sicer na vse vrste papirja, razen nesatliniranega rotacijskega (do teže 60 gr. na kv. m.) in na vse vrste lepenke, pri uvozu pa tudi na izdelke iz papirja in lepenke, razen knjig, časopisov, tiskovin, geogr. kart in učil (po car. tar. št. 471—474).

Produkcija papirja znaša (brez rotacijskega) znaša v naši državi okrog 2000 vagonov, produkcija lepenke okrog 500 vagonov, uvoz papirja (brez rotacijskega) in lepenke pa kakih 600 vagonov. Skupaj bo torej obremenjenih s trošarino 3100 vagonov papirja in lepenke. Pri trošarini 15 Din od 100 kg pa bo znašal donos trošarine 4,65 milijona Din.

Gospodarske vesti

Državna hipotekarna banka objavlja svoj izkaz za januar, iz katerega sledi, da so razpoložljiva gotovinska sredstva od konca decembra narasla za skoro 100 milijonov, tako da so znašala ob koncu januarja 574 milijonov. Posojila se niso mnogo spremenila. Hranilne vloge na knjižnice so v teku meseca narasle za 21,2 na 1221,6

naš dolžni saldo po najnovejših podatkih že preko 30 milijonov hr. kar ima za posledico, da morajo italijanski izvozniki blaga v Jugoslavijo vedno dalj časa čakati na izplačilo svojih terjatev, ki so bile pri nas v kringru že poravnane.

V Avstrijo smo v januarju izvozili blaga za 55,6 milijona Din (lani za 43,0), dočim smo iz Avstrije uvozili za 26,7 milijona Din blaga (lani za 37,4). Naša trgovinska bilanca z Avstrijo je bila torej v januarju aktivna za skoro 29 milijonov Din (lani za 6 milijonov), in prav ta visoka aktivnost je povzročila znatno ponudbo šilingov na našem trgu in padec tečaja izpod 8 Din za šiling.

Naš izvoz s Češkoslovaško je znašal v januarju 32,2 milijona Din (lani 20,1), uvoz iz Češkoslovaške pa 27,7 milijona Din (lani 52,8).

Naš izvoz v Anglijo, ki je v decembru znašal 70 milijonov Din, je v januarju padel na 25,4 milijona Din (lani 22,4), uvoz iz Anglije pa je znašal 16,6 milijona Din (lani 43,1).

Ugoden razvoj opažamo pri izvozu v Francijo, ki se je v januarju povečal na 23 milijonov Din (lani 10) in je bil torej za 130% večji nego lani v istem mesecu. Uvoz iz Francije pa je bil v januarju malenkosten in je znašal le 4,4 milijona Din.

Omeniti je še znatno povečanje izvoza v Belgijo, kamor smo v januarju izvozili blaga za 42,2 milijona Din, t. j. 10% vsega našega izvoza. Očitno gre tu predvsem za izvoz bakra in rud

milijona Din, vloge po tekočih računih pa za 18,5 na 477,4 milijona Din.

Velik izvoz svinj v Italijo. Na jugoslovnskih tržiščih za svinje je v zadnjih 3 tednih cena narasla za okrog 25%. Za izvoz se sedaj plačuje 8,50—9 Din za kg žive teže. Do te znatne okrepitve je prišlo zaradi velikih italijanskih nakupov. Tudi Gridi so pričeli uvažati naše svinje, medtem ko doslej svinj pri nas sploh niso kupovali. Po informacijah »Jugoslovnskega kurirja« so Italijani v zadnjih 3 tednih nakupili pri nas 15.000 svinj. Samo ena firma iz Srbije jih je prodala 8000. Izvozniki, ki izvažajo svinje v Avstrijo in Češkoslovaško, se boje, da bo pri nadaljnjem povišanju cene onemogočen izvoz na Dunaj in v Prago, kamor smo doslej izvozili največ svinj.

Preferenca za avstrijski les v Franciji. Preferenčna pogodba med Avstrijo in Francijo, po kateri uživa avstrijski les pri uvozu v Francijo znatno preferenčno ugodnost, bo prenehala veljati 22. t. m. Kakor se zdi, pogodba ne bo več obnovljena, ker so se med tem cene na svetovnem trgu zboljšale. Z Dunaja poročajo, da so avstrijski izvozniki lesa tudi za poznejše termine, ko ne bodo več veljale preferenčne ugodnosti, sklenili s francoskimi kupci večje izvozne kupčije. Uvozna potreba Francije je lesu je prav znatna in plačujejo sedaj najugodnejše cene.

Zmanjšanje dolgov beogradske občine. V začetku leta 1935 so znašali dolgovi beogradske občine 889 milijonov Din. V teku leta 1935. in 1936. so se ti dolgovi predvsem zaradi devalvacije švicarskega franka, pa tudi v zvezi z ugodnimi konverzijami zmanjšali na 595 milijonov (za eno tretjino), zaradi medtem sklenjenih novih posojil pa je sedaj skupni dolg zopet nekoliko narasel na 621 milijonov.

Carinenti, pri uvozu blaga iz Nemčije. Finančni minister je izdal odlok, da se pri pobiranju carinskih davkov na uvoženo blago fakturirano v nemških markah, ki se carini ad valorem in ki je fakturirano v nemških markah, preračuna vrednost v dinarje po tečaju 13 Din za marko.

Združene trgovce v Ljubljani priredi v ponedeljek 15. t. m. ob 8. uri zvečer v gostinjskih prostorih Stepiča v šiški članski sestanki za okraj šiška, Bežigrad in Dravice ter vabi vse gg. trgovce teh okrajev, da se ga udeležijo v čimvečjem številu. Uprava.

Borze

11. marca.

Na ljubljanski borzi so se v privatnem kringru avstrijski šilingi nekoliko okrepili in so bili zaključeni po 8,06, medtem ko je bilo za angleške funte povpraševanje po 238. V zagrebškem privatnem kringru pa so avstrijski šilingi za malenkost popustili in se so trgvali po 7,8950 (v Beogradu po 7,9393), v angleških funtih je bil promet po 238 in v grških bonih po 31,195. Španske pezeze pa so se nudile po 2,75. Nemški kirinski čeki so se ponovno dvignili in stanejo v Ljubljani 12,20, v Beogradu 12,0635 in v Zagrebu 12,05, odnosno za konec marca 12,0950 in za konec aprila 12,1350.

Na zagrebškem efektivnem tržišču je bila tendenca v vojni škodi nadalje čvrsta in je bil beležen promet po 407 (v Beogradu po 407,50 do 408,50). Zaključek je bil za beležen samo še v 4% agrarnih obveznicah po 52,75.

Devize

Ljubljana. Amsterdam 2390,66—2405,26 Berlin 1756,02—1769,90, Bruselj 736,44—741,50, Curih 996,45—1003,52, London 213,11—215,17, Newyork 437,26—437,57 Pariz 199,41—200,85, Praga 152,33—153,44, Trst 229,15—232,23, Curih, Beograd 10, Pariz 20,06, London 21,4225, Newyork 438,375, Bruselj 73,8750 Milan 23,07, Amsterdam 239,8750, Berlin 176,30, Dunaj 80, Stockholm 110,45, Oslo 107,65, København 95,6250, Praga 152,29, Varšava 83,10, Budimpešta 86, Atene 3,90, Bukarešta 3,25.

Effekti

Zagreb. Državne vrednote: Voja škoda 407—409, 4% agrarne 52,50—52,75, 4% severne agrarne 51 den., 6% beguške 74 den., 6% dalm. agrarne 72 den., 7% stabiliz. 86 den., 7% Drž. hip. banka 97—102, 7% Blair 82,50—83, 8% Blair 92,50—93, delnice PAB 207 den., Trboveljska 265—300, Dubrovačka 320 den., Oceana 250 den., Jadranska 400—455, Sečerača Osiyek 185—200, Osiječka ljevaonica 190 bl., Gutmann 40—45, Danica 40 den.

Beograd. Voja škoda 407,50—408 (407,50—408,50), 4% agrarne 52—52,50, 4% severne agrarne 51 den., 6% beguške 75—75,50, 6% dalm. agrarne 73—73,50 (73—73,25), 7% invest. — (89), 7% Drž. hip. banka 95 den., 7% Blair 82,75 den.,

8% Blair 92 den., PAB 210,50 den. (211), Narodna banka 7250 den.,

Blagovna tržišča

SITO

+ Chicago, 11. marca. Začetni tečaji: pšenica: za maj 137,875, za julij 122,375, za sept. 120; koroza: za sept. 99,75.

+ Winnipeg, 11. marca. Začetni tečaji: pšenica: za maj 132,75, za julij 129,75, za sept. 120.

+ Novosadska blagovna borza (t. m.). Tendence nespremenljive. Pšenica: (78 kg): baška sremaka 151 — 153, slavonska 152 — 154, banatska 150 — 154; baška potiska 150 — 161. Oves: baški sremaki, elav. 112,50 — 115. Ri: baška 140 — 142,50 Koroza: baška sremaka 80 — 82, banatska 79 — 81 srem. ška sušena par. Indija 90 — 91. Moka: baška in banatska »Og« in »Og« 235 — 245 »2« 215 — 225; »3« 195 — 225; »4« 175 — 185; »5« 147,50 157,50; »6« 105 — 110. Otrbi: baški, banatski 85 — 88. Pšol: baški beli brez vrče 250 — 255.

+ Budimpeštanska terminalska borza (11. t. m.). Tendence nedoločne. Koroza: za maj 12,18 — 12,20, za julij 12,68 — 12,70.

BOMBAS

+ Liverpool, 10. marca. Tendence stalne. Zaključni tečaji: za marc 7,71 (prejšnji dan 7,57), za julij 7,71 (7,57), za dec. 7,37 (7,23). + Newyork, 10. marca. Tendence prijazna. Zaključni tečaji: za marc 14,26 (14,07), za julij 13,68 (13,50).

Brežiško pismo

Brežice, 11. marca.

V začetku tekočega meseca so padle večje meje Stajersko in Kranjsko. Tega dne je brežiški most prevzela banovina, ki je mostnino odpravila. Tujkemu prometu mostnina res ni koristila, našemu mestu pa najdaljšega mosta v Sloveniji ne bi bilo mogoče brez mostnine vzdrževati. Ker pa je vzdrževanje mosta največ v interesu okoliškega prebivalstva, zlasti onega onstran Krke, saj se večji del dolenskega prometa odvija mimo nas proti Zagrebu, bi bila banovina morala most že davno prevzeti v svojo oskrbo. Preko mosta gre do poletni trume zagrebških izletnikov v kopalnice in letovišča na kranjsko stran in je banovina pripravljena, da most čim prej popravi, da bo promet sigurnen in da ne bo zagrebške avtomobiliste strah voziti preko mosta, katerega nosilnost znaša komaj 1000 kg.

Nujnega popravila pa je potrebna tudi državna cesta od Samobora do Novega mesta. Niti najstarejši ljudje ne pomnijo tako slabe ceste. Prava sreča je, da v tem času tuji ne vozijo tudi, ker bi se sicer onbened več semkaj ne vrnil. Posebno v okoličju Kostanjevice je cesta brezupna.

Tudi elektrifikacija se nam obeta, čeprav dela nekam počasi napredujejo. Zanimivo pa je, da se je pri naših ljudeh zgledil neki obrtnik zaradi napeljevanja hišnih elektrovodov. Zatrjeval je, da bodo le tisti dobili elektriko iz Velenja, ki bodo z njim sklenili kupčije.

Pravijo, da se bodo naše mestne meje razmaknile. Okoličanom pa se baje ne ljubi v mesto, čeprav jih prijatelji vabijo in jim zatrjujejo vse mogoče ugodnosti od priključitve. Okoličanom ne gre v glavo, da bi prispevali k popravilu mestnih plodnikov in zasadih drevoredov, češ da naj si to meščani kar sami plačajo, a okoličani si bodo svoje ceste sami popravljali. V tem oziru baje tudi politična vabila pri okoličanih nič ne zaležejo.

Naš sokolski oder je zelo delaven. Skoro vsak teden imamo novo predstavo. Preteklo soboto so igrali »Golgote«. Ze lepaki so povzročili mnogo hrupa. Prižnice so se trole. rodila pa se je miš »Golgota« se je igrala pred nabito polno dvorano. Za ta uspeh bodo Sokoli onim na drugi strani ceste zelo hvaležni.

Režiser je »Golgoto« odlično pripravil. Zlasti je bil izklesan lik profesorja Filipiča. Vloga tajnika, ki z vsem srcem hreni po soncu, je bila kakor doživljena. Tudi oče Makarij, zdravnik, žena in vsi drugi so nas zadolžili. Režiserju in igralcem naj bo uspeh v uteho in izpodbudo za vztrajno delo.

Uboj ali nesreča?

Maribor, 11. marca

Te dni je nenadoma preminila v Rakovcih pri Sv. Tomažu pri Ormožu 73 letna posestnica Marija Kukovec. Ljudska govornica je takoj raznesla vest, da starika ni umrla naravne smrti. To je dalo orožnikom povod, da so o smrti Marije Kukovec takoj obvestili tukašnje državno tožilstvo, ki je odredilo raziskovanje pokojniškega trupla. Pri obdukciji se je ugotovilo, da je imela Kukovecova na drobovju in tankem črevesju podplute, ki so posledica udarcev s topim predmetom, lahko pa tudi s pestjo ali nogo v trebuh. Ugotovilo pa se je tudi, da Kukovecova ne bi več dolgo živeła, ker je bila že pri kraju svojih moči, tako da je mogoče povzročiti njeno smrt le majhen vzrok. Zdravnik je izjavil, da bi mogla živeti kvečjemu še mesec dni. Sum, da je ubil svojo mater, je padel na 38 letnega posestnika Ivana Kukovca, sina pokojne Kukovecove. Danes so ga pripeljali v zaporo tukajšnjega okrožnega sodišča. Pri zaslišanju je zanjkal vsako krivdo in izjavil, da je njegova mati umrla najbrže radi tega, ker je na Svecnico padla in se pri tem poškodovala. Neka priča potrjuje, da je Ivan Kukovec suval svojo mater, kar je dotična priča videla na svoje oči, Kukovec pa pravi, da je sicer pretepal svojo ženo, svoje matere pa nikdar. Zadevo bo razčistila sodna obravnava.

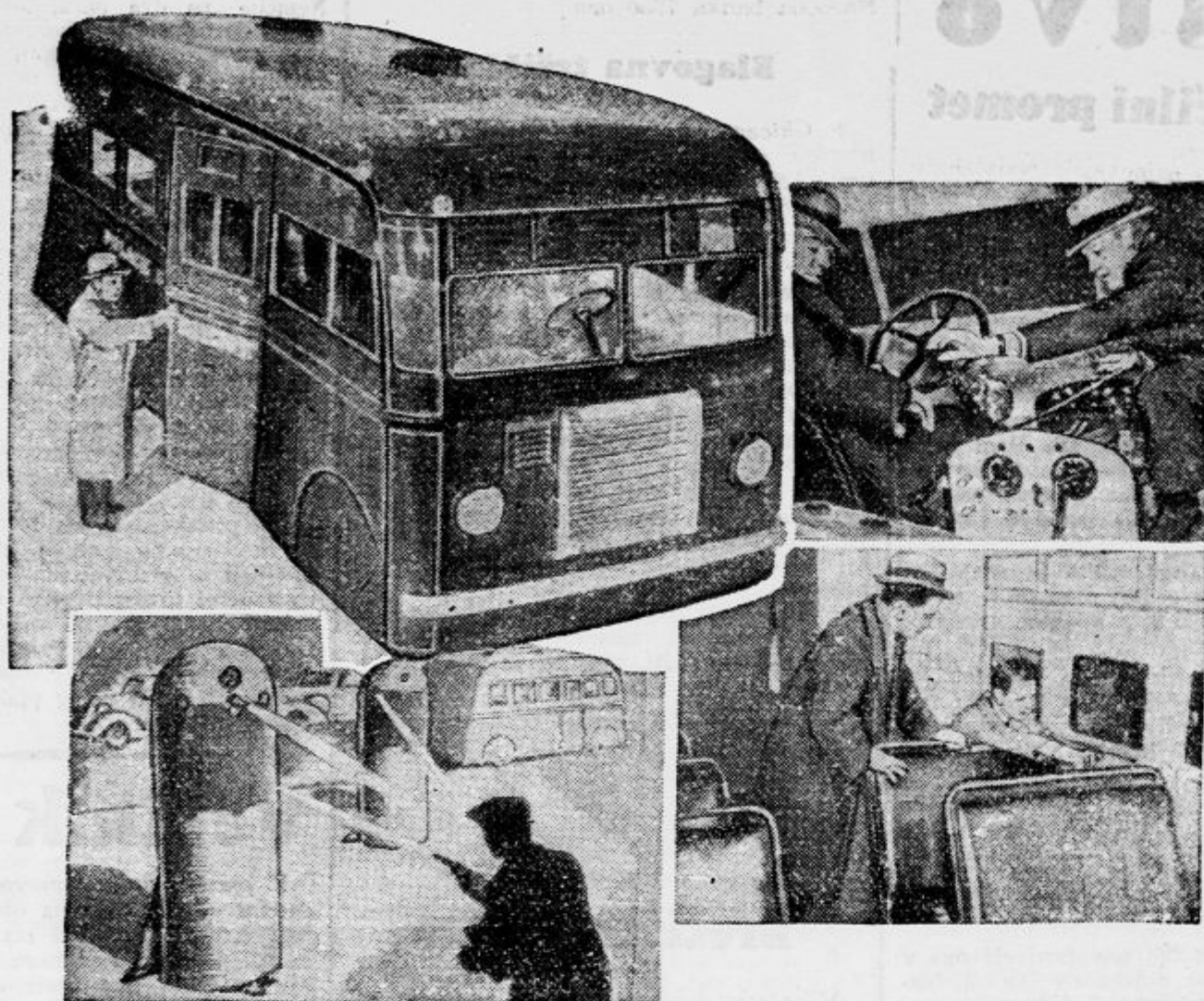
Plesni turnir za prvenstvo Jugoslavije

Ljubljana, 11. marca

Marijivi ljubljanski Plesni športni klub, ki pod predsedstvom arhitekta g. ing. Harmana Huse in vodstvom plesnega mojstra Jenka deluje že tretje leto, prireja v soboto 13. t. m. večji plesni turnir za prvenstvo Jugoslavije, združen z mednarodnim plesnim večerom, ki bo prvi tako velikega obsega v naši državi.

Letošnji turnir bo prav posebno zanimiv zaradi tega, ker so ga bodo udeležili tudi izomci: Čehi, Avstrijci in Nemci. Avstrija nam bo k tekmovalstvu za turnirsko prvenstvo poslala sedem svojih najboljših parov, med katerimi tudi državne prvake Skalko & soprog in prvaka Stajerske Hrva. Becača z gđ. Spitzky. Iz Češkoslovaške se bo našega mednarodnega plesnega večera

Oklopni avto proti banditom v Ameriki

Ameriška policija za borbo proti banditom in tihotapcem je dala zgraditi poseben oklopni avtomobil, ki je nekakšna trdnjava na kolesih. Karoserija je vsa iz aluminija in obložena z 2 cm debelimi ploščami iz jekla. Šipe na vozilu so iz neprobojnega stekla, ki lahko nad eno uro vzdrži napad, tudi če streljajo vanj s strojnicami. Kolesa so zaščiten s ploščami, ki segajo do tal, tako da jih kroglice ne dosežejo. Zgoraj na levi: Oklopni avto, pripravljen za boj. Spodaj: Jekleni oklop, ki ščiti stražnika pred napadčevimi kroglicami. Pod okencem je odprtina, skozi katero stražnik lahko s posebnim mehanizmom avtomatično sproži revolver. Desno zgoraj: Sedež za vozača, spodaj pa okence za obrambo. Vsi deli avtomobila, ki jih je lahko poškodovati, so nameščeni v notranjosti vozila, tako da je ta avtomobil v dobesednem pomenu »neranjiva«.

Rusija — birokratska in policijska država

Položaj ženske v sovjetskem paradižu

Pred dnevi se je poljski tisk bavil z dvema knjigama, ki obravnavata razmere v Rusiji. Avtor prve knjige, Stanislaw Laskowski, piše o »Doživljanju in izkušnjah poljskega delavca v sovjetski Rusiji«, poljska nadzornica dela Miedzinska pa poroča o »Sovjetski delovni državi«. Obe knjigi se bavita obširno s položajem ruske žene v današnji sovjetski Uniji in »Kurjer Warszawski« označuje ta položaj v svojem komentarju k obema knjigama sledeče:

»Knjiga Miedzinske opisuje bedo ruske delavke. Delavka bombažne industrije prejema mesečno 120 rubljev, nje mož v industriji stekla 100 rubljev. Za stanovanje ki ga delita z drugo družino, plačujeta 40 rubljev. Poleg plače dobivata kruh in tu in tam malo mesa in masla. Ta življa pa mora preživeti, ker njena dohodki ne zadostujejo. Maslo stane 40 rubljev, čevlji 120 rubljev, kosilo v trgovini za vsako osebo 150 rubljev. Žena je enakovredna, toda neka prodajalka je prisiljena da dela še ponoči pri asfaltiranju ceste, ker svojih otrok s plačo 135 rubljev ne more preživljati. Boda sovjetskega delavca je tem večja, ker je polip birokracije uničil vsako svobodo mišljenja. Kakor v nobeni drugi državi, je tu nemogoče da bi se kdo uprl proti izkoriščanju delavstva. Rusija je prav tako birokratska policijska država kakršna je bila za časa carjeva, samo da množicam jemlje svobodo s še večjo nesramnostjo.«

Molk in denar

Nemški komunist Willy Münzenberg, o katerem smo poročali, da je odpadel od Moskve. Bil je blaginjak Kominterne v Parizu, o njenih akcijah pa bo molčal. Za to je prejel 200 tisoč frankov nagrade

Ušesa rasejo najdelj

Češko-ameriški antropolog dr. Aleš Hrdlička je pred kratkim na temelju obsežnih raziskav poročal, da človeški možgani ne prenehajo rasti z dozorelostjo telesa, temveč se razvijajo še do petdesetega in celo šestdesetega leta. Dognal je nadalje, da sprememba to možgansko rast podobna rast obraza. Tako je mogoče, da ugotovimo pri mnogoletnih prijateljih neke določene spremembe v obraznih potezih. Povečuje se nos, povečujejo se tudi usta in ušesa v letu. Po Hrdličkovih meritvah rase nos do šestdesetega, usta do sedemdesetega leta, ušesa pa rasejo celo še po osemdesetem letu.

80 funtov za Nelsonovo pismo

V Londonu so prodali na javni dražbi zanimivo pismo, ki ga je admiral Nelson pisal admiralu Duckworthu. Pismo je datirano s 3. julijem 1799. in v njem poroča Nelson, da je bil Bonaparte pri obleganju Akona ranjen. Nelson je tu gotovo prelahkoverno sprejel napačne vesti, kajti nekoliko dni pozneje je jahal Napoleon po Kairu in niti v njegovih pismih niti v drugih zgodovinskih virih ni nobene besede o kakšni njegovi rani. Nelson bi bil pač rad videl, da se je tako zgodilo. O tem govori ton njegovega pisma, ki pravi med drugim: »Bonaparte je dobil strel v bedro, 4 generali, 85 častnikov in 4000 mož je padlo. Obleganje so opustili in Francozi so vsi na smrt bolni, hvala Bogu! Tako gre vsaka lopovščina v pogubo.« Pismo je za 80 funtov šterlingov kupil neki Wallis.

Anglija

prepoveduje stavke

Angleška vlada pripravlja zakon, s katerim bodo prepovedane stavke. Prepoved je v zvezi z londonskim oboroževalnim načrtom in se bo zaenkrat omejila samo na letalsko industrijo.

Ras Desta v italijanskih rokah

Negušev zet ras Desta v družbi svojih privržencev potem, ko so ga ujeli italijanski vojaki stotnijske Tucci

Prašč leži v postelji

Živalsko telo »spečega mesarskega pomočnika«

Pri nekem mesarju v Novem mestu ob Metavi na Češkem sta se oglašala te dni dva uradnika, da bi pogledala, ali je bil

za vse zaklane živali plačal predpisani davek. Mesar je imel na videz čisto vest. Voljno ju je vodil skozi vse prostore v hiši, ki sta jih tudi temeljito preiskala, ne da bi ugotovila kaj posebnega. Ko pa sta hotela odpreti vrata v neko podstrešno sobo, postal mesar vidno nemiren. V zadregi je prosil uradnika, naj ne bi vstopila, kajti v sobi spi pomočnik, ki je delal vso noč.

Moža pa se nista dala odgnati. Stopila sta v sobo in sta takoj opazila, da ima »speči pomočnik« nekam nenavadne oblike. Dvignila sta odojo in sta odkrila pod njo pred kratkim zaklanega prašiča. Takoj sta ga zaplenila.

Usmiljeni razbojnik

Pri francoskem skladatelju Brevillu, ki ima v Passyju svojo vilo, se je izvršil te dni čuden vdom. Trije zakrinkani tipi so ponoči vdrli v stanovanje, zamašili kuharici usta in onesvestili skladateljevega tajnika z udarcem po senčih. Potem so stopili v spalnico, kjer jih je Breville ki se je bil zbudil, čakal s samokresom v roki. Egen imed vdomsicev mu je dejal: »Nikomur nočemo storiti kaj zalega, tola potrebujemo denarja. Časi so težki.« Skladatelj jim je ponudil 500 frankov. S tem so se zadovoljili in odšli, potem ko so tajniku prej še izprali in obvezali rano in kuharico osvobodili.

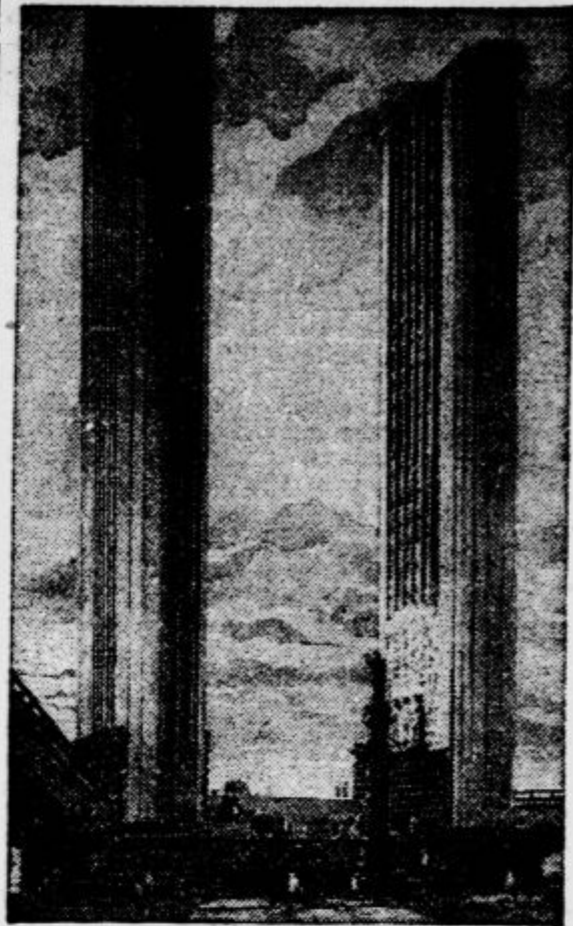
Zakon proti živalskim filmom

Angleški konservativni poslanec sir Robert Gower je spodnji zbornici predložil zakonski načrt, po katerem naj bi se prepovedalo predvajanje filmov, v katerih se prikazuje kakršnokoli mučenje živali. Pri tem je vse eno, da-li se je zlo zgodilo na naraven ali umeten način. Na isti način naj bi se prepovedali filmi, ki kažejo trpljenje ali besnenje živali.

Lastno ženo je aretiral

V Chicagu je neki avtomobilist na cesti povozil človeka in potem zdirjal naprej. Policija je iskala krivca, preiskavo je vodil policijski uradnik Kelly. Slednji se je posrečilo najti krivca, ki ni bil nihče drugi kakor — njegova žena. Kelly je moral odrediti njeno aretacijo, čeprav s težkim srcem.

Pročelje pariške razstave

Vhod na pariško svetovno razstavo tvori 50 m visok stolp iz lesa

D'Annunzijeve smrti

Mrtvaški nastopi zavojevalca Reke, ki uganja komedije odkar živi in spi zadnja leta v krsti, oblečen v frančiškansko kuto

O d'Annunziu, pesniku italijanskega imperijalizma in fašizma, so poročali te dni ponovno, da se misli tako rekoč pred svojo smrtjo usmrtiti. Vrgel se bo v kad z jedko tekočino ki naj bi razkrojila njegovo telo.

Takšne stvari niso d'Annunziu nič novega. Svet je imel že večkrat priložnost, da se je zabaval z njegovimi mrtvaškimi nastopi. O njem pravijo, da spi že nekoliko

let, odet v frančiškansko kuto, v krsti namesto v postelji kakor normalni — in tudi nenormalni — ljudje. Takšna grozotna navdajanja pa ga nič ne ovirajo, da bi v svoji razkošni vili v Gordonu ne sprejemal množih mladih prijateljev. Tako je bilo vsaj še pred kratkim.

Ena najbolj čudnih smrti, ki si jih je dovil (ki so se pa še vse iztekle srečno), je bila pač tista, ki jo je uprizoril pred kakšnimi tridesetimi leti v Viaregiju. Takrat je oboževal — in kopiral — angleškega pesnika Percyja Shelleya ki je izgubil svoje življenje, kakor znano, na neki vojni z jadrnico v bližini Viaregija. V utopihončevem žepu niso našli denarja niti kakšnih listin, pač pa zvezek Ajshila. Nu, in d'Annunzio si je vtaknil zvezek Ajshila v žep, navel v Livornu ob priložni viharjem dnevu jadrujo in se odpeljal proti San Terenzu — kakor Shelley. V višini Viaregija mu je s prve težave v rečni uspešno, da je prekučnil čoln in padel je, kakor nekoč Shelley, v valove Tirenskega morja. Življenje, ki poroča to junško anekdoto, pristavlja lakonično: »Pesnik pa se je rešil s plavanjem.«

Brezžični kažipoti za letala

V bližnjem času nameravajo v Afriki postaviti 27 brezžičnih postaj, ki naj bi letalom označevala pot in jim omogočala polete tudi ponoči ter v megli.

Te postaje so važne posebno v zvezi z nameravanim ojačenjem zračnega poštne prometa. Iz Anglije bi šla zračna pošta osemkrat na teden do Egipta in petkrat na teden do Južne Afrike. Tudi za razvoj ostalega letalstva bodo novi brezžični kažipoti imeli velik pomen.

Izvor abesinskih bomb

Po atentatu na maršala Grazianija v Adis Abebi so italijanski listi poročali, da bo morala preiskava ugotoviti, kdo je dal Abesincem na razpolago bombe. Zdaj je preiskava zaključena. Ugotovili so, da je bil atentat na maršala političen atentat, bombe, ki so jih vrgli atentatorji, pa domač abesinski izdelek. Temu dejstvu gre tudi hvala, da nista bila Graziani in general Liotta ubita.

Snežni plaz

zasul vojaško patruljo

Že spet prihaja iz Italije poročilo o snežnem plazu, ki je zasul vojaško patruljo. Pet vojakov-alpincev je na službeni poti blizu Bolcana presenetil močan plaz, ki se je utrgal z gorskega pobočja. Dva vojaka sta imela še čas, da sta se umaknila smrti ni nevarnosti. Skobacala sta se hitro izpod snega ter sta rešila enega izmed tovarišev, ki je obležal pod snegom s hudimi notranjimi poškodbami. Dva moža pa je snežni plaz usmrtil. Izkopali so ju iz belega groba, ko sta bila že mrtva.

ANEKDOTA

Nemški pisatelj in jezikoslovec Jakob Grimm se nikoli ni poročil, njegov brat Wilhelm pa. Ko je imel obeh bratov po izdaji slovitih pravljic že nekaj pomenilo, ju je nekdo vprašal, kdo izmed njiju je spretnejši v pripovedovanju pravljic. »Moj brat Wilhelm seveda,« je odgovoril Jakob. »Ta je namreč poročen.«

VSAK DAN ENA

»Povejte mi takoj, kje hranite denar, ali pa izpustim to misel...«

(Politikenc)

Ogroženi turški nosači

Turška vlada je prepovedala s posebnim paragrafom vsem turškim nosačem prenašati tovore na hrbtnu. S to odredbo je ogrozila eksistenco kakšnih 70.000 nosačev, ki so opravljali svoje delo v pristaniščih in na postajah, pa so jih tuji zavoljo njih telesne sile splošno občudovali.

Kakšnih 5000 carigradskih nosačev je osnovalo sedaj družbo za prevažanje tovarov z motornimi čolni in drugimi vozili. Nanj imoviti nosači bodo opravljali svoje delo s samokolnjicami. Velika pa jih je, ki nimajo niti toliko sredstev da bi si omislili to primativno vozilo.

Stavka

varšavskih čevljarjev

V Varšavi stavkajo že več dni čevljarji ki so se jim pridružili sedaj tudi nameščenci vseh večjih trgovin z obuvalom. Stavka 15.000 ljudi, kakšnih tisoč med njimi je zasedlo trgovine. Do incidentov ni prišlo.

Nesreča ali samomor?

Filmski igralec Franc Vosper je padel te dni s francoske ladje »Paris« v morje in utonil. Malo pred tem dogodkom se je mudil v kabini lepote kraljice Muriela Oxfordove. Odšel je od nje ob treh zjutraj in ne ve, če se mu je pri povratku v lastno kabino primerila nesreča ali je izvršil samomor — Na sliki Muriela Oxfordova — V krogu: Frank Vosper

Kulturni pregled

Koncert »Rodne pesmi« iz Sofije

Bolgarski mešani zbor »Rodna pesem« iz Sofije je koncertiral v torek v nabito polni dvorani Filharmonične družbe. Koncert, ki se je pričel pod ugodnimi avspicijami prijateljskega razpoloženja, se je v teku izvajanja še stopnjeval v manifestacijo jugoslovensko-bolgarskega bratstva in posebej no svačano zaključil v znamenju slovensko-bolgarskega zblizanja in medsebojnega spoznavanja.

Ta mešani zbor, čigar umetniško izvajanje bi služilo lahko za vzgled marsikateremu našemu pevskemu društvu, sestoji iz 33 dam in 42 gospodov, ki so se z vidno vno pomostili propagandni bolgarske pesmi. Ako upoštevamo, da je javno koncertno življenje v Bolgariji primeroma mlado, moramo priznati, da je umetniška višina, ki jo je dosegel zbor »Rodna pesem«, že zavidna vredna in najboljši dokaz uspelega truda in dobro uporabljene ambicije in energije. Vodja Lazar Maksimov, ki vodi zbor od njegove ustanovitve v letu 1924 dalje, je dirigent umernih in energičnih gest, ki se vedoma izogiblje vsakršne nepotrebne navlake v gestikulaciji ter skuša z najmanjšimi sredstvi dosežati najboljši učinek, kar se mu tudi vrnemo posreči. Predvsem razpolaga zbor z odličnimi ženskim glasovi, ki so mladostni in sveži, medtem ko pri moškem zboru prevladuje temna barva in profundi, zveneči basi; le-torsko vprašanje pa vidno skrbi vso jugoslovansko in bolgarsko zborovsko petje, saj se zdi, da bolgarski polotok ni zadostil izdatno založen s tenorskim materialom. Vendar je narodni mešani zbor »Rodna pesem«, kakor je v celoti njegov naziv, znal srečno obiti, če že ne popolnoma premostiti to splošno zborovsko vrzel in njegov korpus zveni kompaktno in homogeno. Posebno pozornost je med glasbenim občinstvom vzbudila točna intonacija, ki ni dopuščala nikjer neizpolnjenosti nad in pa nadvse precizna, vprav avtomatsko izvežbana dinamika, po kateri se je dirigentu posreželo iz zboru napraviti voljan, orkestru podoben instrument z zadostno barvitostjo in svežino.

Dinamični kontrasti, ki so jih bile izvajane pesmi polne, so bili izvedeni z vrnjo za- nosljivostjo in so mnogo doprinesli k odličnemu umetniškemu dojmu, ki ga je za- pustil v poslušalcih nastop »Rodne pesmi«.

Sporod je obsegal narodne in umetne pesmi avtorjev, odnosno prirediteljev Hristova — njegovo ime je po pravici povsod na prvem mestu, kjer gre za izvirno bolgarsko glasbo — Stajnova, Nenova, Obretenova, Dimitrova, Josifova, Morlova, Behterova, Prokopovova, Tunangelova, za zaključek pa spet Hristova, čigar sloviti bolgarski ples »Mari mome crnooka« ne zgreši nikdar svojega sigurnega učinka. Večer je potekel v kar najbolj prijateljskem razpoloženju, h kateremu so pripomogli govori predsednika trgovske in obrtneke zbornice g. I. Jelačina, ki je govoril v imenu Jugoslovanske bolgarske lige in ki je podprl že obstoječe bratstvo vezi med našima narodoma ter napovedal njih poglobitve in nadaljnjo izpolnitve, dalje predsednika pevškega zbora Glasbene Matice, g. S. Pečenka, predsednika Hubadove pevške župe g. Z. Prelovca, predsednika APZ g. Trampuža in pa zastopnika študentskega pevkega zbora »Emil Adamič«, katerim se je zahvalil za »Rodno pesem« njen predsednik g. Teofilov. Koncertantom je bilo v imenu navedenih društev in ustanov poklonjenih mnogo vencev, daril in cvetja. Vse to je poteklo ob navdušenju občinstva, med katerim smo opazili zastopnike državne, cerkvene in vojaške oblasti, mestne občine in naših kulturnih, gospodarskih in umetniških ustanov.

Zeleti bi bilo, da bi sledilo temu ugodnemu in razveseljivemu začetku nadaljnje plodonoše sodelovanje in izmenjavanje naših in bolgarskih umetnikov in umetniških združenj v korist medsebojnega uvaževanja in prijateljstva.

Mladinska Matica je sliernemu izmed goslov poklonila izvod ilustriranega bolgarskih pravljic v slovenskem prevodu.

L. M. S.

Zapiski

Večer bolgarskih plesov, ki bo drevi v ljubljanski operi, priteja ekipina Bolgarov z imenom »Račenič« pod vodstvom M. G. Smirakarova. Spored obsega najrazličnejša narodna kola in folklorne pesmi, med njimi kolo s petjem za velike vaskve svečanosti, žensko hitro kolo, ples koscev, kolo iz okolice Sofije, kola s spremljevanjem pesmi, tri kola iz Trakije in čustidilsko kolo. V drugem delu večera je na sporedu moško kolo (trio) kikiriki-kolo, bisirsko kolo, narodne pesmi, pastirsko kolo, narodne pesmi na gajdi in bolgarski nacionalni pes »Račenič«, ki ga pieše najprej solopisalec, nato pa ansambl. Današnji večer v operi je vreden pozornosti, ker nas seznanja z izrednim bogastvom narodnih plesnih motivov pri bratekem bolgarskem narodu in nam tako odpira nov pogled v kulturo bolgarskega ljudstva.

A. S. Puškin, Pravljača o carju Saltanu v mojstrskem slovenskem prevodu Otona Zupančiča izide v najkrajšem času pri Akademski založbi v Ljubljani. Motiv, ki ga je skladatelj Rimski-Korsakov uporabil za svojo opero, je pravilneje značaja in zaradi tega bo to delo, s katerim se Slovinci oddolžijo spominu velikega ruskega pesnika v enakovrednem prevodu Otona Zupančiča, obogatitev našega mladinskega prevodnega pesništva. Toda vsak ljubitelj ruskega slovaša bo pozdravil Puškinovega Carja Saltana Izdaja, ki je posvečena spominu stoletnice Puškinove smrti, bo primerno svečano opredeljena. Pesnikov sin Marko Zupančič je ustvaril na osnovi ruskih narodnih dekorativnih motivov celotno opremo pesnitve.

Neznani Jakopič. V najnovejši številki revije »Modra ptica« je izšel odlomek iz neobjavljene obširne knjige, ki jo pripravljajo pod tem naslovom Anton Podbevšek. Kakor kaže objavljeni odlomek, bodo to nekaki razgovori s slikarjem Rihardom Jakopičem, kakor jih je pričel že dr. Ferdo Kozak v »Jakopičevem zborniku«. Jakopič je Podbevškovo knjigo pregledal in izpopolnil z večjim številom originalnih risb.

Za poglobitev kulturnih stikov s Poljaki. Ob priliki obiska poljskega generalnega konzula v Zagrebu g. Stef. Pola je Društvo prijateljev poljskega naroda priredilo odličnemu gostu v čast zakusko. Na tem sestanku, ki so se ga udeležili poleg društvenih odbornikov še nekateri odlični prijatelji poljskega naroda, je predsednik g. dr. R. Molc naglašal potrebo razširjenja in poglobitve kulturnih stikov s Poljaki in stavi konkretne predlog, da bi se v jeseni priredila v Ljubljani razstava poljskih grafikov. Predlog je bil sprejet z velikim odobravanjem in mu je tudi g. konzul zagotovil svojo pomoč. Znano je, da imajo Poljaki izredno razvito grafiko (že pred leti smo lahko v Ljubljani občudovali grafine liste W. Smyczkijasa), zato bi taka razstava, čije organizacija ne zahteva večjih stroškov, nedvomno prispevala k poglobitvi zanimanja za poljsko umetnostno kulturo. Ali bi ne bilo primerno, če bi z razstavo grafike združili tudi razstavo izbranih poljskih knjig? Zadostoval bi manjša kolekcija res izbranih del in reprezentativnih izjav. Tudi o tem naj bi razmišljali naši prijatelji poljske kulture! Poljska knjiga je pri nas kaj redek pojav in težko dosegljivo celo onim, ki poznajo poljski jezik in se zanimajo za veliko in cvetočo literaturo tega slovanskega naroda.

Obširen francosko-slovenski slovar napoveduje Slovenska Matica, če bo našla dovolj naročnikov. Slovar, ki bo delo profesorja francosčine na ljubljanski univerzi dr. Franceta Sturma, je obsegal 1600 do 1800 strani leksikonskega formata in bi vseboval tudi etimološko terminologijo, frazeologijo, etimologijo izreko v preprosti transkripciji. Izhajal bi v šestnajstih snopiščih po 7 tiskovnih pol in bi bil zaključen v štiri letih.

Zgodovino evropske ruske literature v obdelavi prof. Evge. Ljakega in z mnogimi ilustracijami je izdal v češkem jeziku kot tretjo knjigo svojih Priročnikov Slovenski inštitut v Pragi. Pisec namerava svoje delo nadaljevati, tako da bodo čehi dobili res pregledno delo o razvoju ruske literature od prvih začetkov do najnovejšega časa. Ljakega episa nameravamo ob priliki prihodnjega.

je, da je Maurois (glej o njem A. Ovirka »Razgovori, Ljubljana 1933, Tiskovna druga) eden najboljših francoskih poznih valcev stare in nove Anglije, zato ni dvoma, da bodo po tej angleški zgodovini segli tudi širši čitateljski sloji, saj je Maurois na glas kot mojster esejističnega stila.

Is revij »Letopis Matice Srpske« prinaša v zvezku za januar-februar nekaj gradiva o Puškinu (Evge. Ljaki, Aleksandra Serdjukova, Branko Magarašević) in dva Sajkovičeva pravda iz Puškinove Hrike, da je članek dr. Ivana Esih »Selo u Polje« in politično študijo Predraga Nikolića »Lutanja pri organizaciji mirac«. V zvezi z nedavno izšlo knjigo dr. Krešimira Georgijevića »Srpskohrvatska narodna pesma u poljskoj književnosti« je univ. prof. dr. Fr. Hlešč obširno obdelal naše književne vezi s Poljaki in izpopolnil Georgijevićeva izvajanja z mnogimi novimi podatki. V ostalih rubrikah je še nekoliko puškinian, med njimi A. S. ve poročilo o odmevih Puškinove stoletnice, o Sajkovičevih prevodih iz Puškina, o Badaličevi študiji »Puškin i Vraz«. Izmed kritik je vreden posebne pozornosti Svet. Georgijevića prikaz Ramovšev »Kratke zgodovine slovenskega jezika«. Prikaz kritike je spisan z vsem priznanjem delu prof. dr. Ramovša, ki je »do« jednu knjigo, kojoj mi u srpskohrvatskom jeziku nemamo sličnec. — Sarajevski »Pregled« prinaša v marčevem zvezku med drugim članek Živojina Balugdića »Treba ju li Nemačkoj kolonijec, dalje članek dr. E. Sladovića o Rooseveltovih reformah in dr. J. Gjorgjevića o »Individualni in socijalni psihologiji seljaštva«, esej Tina Ujevića o »Stvarnosti, koja je izgubila dokumente«, Vasilev članek o Puškinu in K. N. Mihajlova o Puškinu in Gogolju. — V tretji šte med drugim razprava dr. Alberta Halerija »Što je realnost«, iz zapuštine pokojnega dr. Josipa Bognerja pa je objavljen članek »Paul Valery i njegovi pogledi na današnji svijet«. Aktualnih pojavov na Češkoslovaškem se v zvezi z našimi problemi dotika dr. Ivan Esih v članku »Jezik i politika«. Praska »Slavische Rundschau« prinaša v 2. zvezku članek D. Čyževskega »Puškin in romantikaz«, W. Wostryja prispevek »Josef Pekář in njegovo življenjsko delo« in Z. Čechanowske razpravo o etičnih vprašanjih v novem poljskem ženskem romanu V kulturni kroniki so izšla poročila o slovenskih študijah v baltskih državah, o sovjetski alpinistiki in o bolgarskem gledališču. V številki so med drugim tudi ocene nekaterih srbskohrvatskih in bolgarskih knjig, medtem ko je slovenska znanstvena literatura pri tej reviji že dolgo pastorka, verjetno po krivdi slovenskih sodelavcev in založnikov.

Planške skakalne tekme in brezična postaja. Ljubljanski radio želi imeti ugotovljeno, da je postaja zaradi informiranja javnosti pred temi tekami v soboto ukrenila vse, da bi dala točne informacije o vremenu in morebitni odgoditvi. Glede na to ni povsem točna trditev v »Pon. Jutru«, da ljubljanska brezična postaja topot ni bila na viška. Res je celo, da je vse izdane informacije zbrala na svojo pobudo in sploh ni bilo nikogar, ki bi jo bil sam potreboval za obveščanje javnosti.

Boks sekcija SK Slovana obvešča vse člane in one, ki se mislijo vpisati, da bodo treninzi vsak večer v Wolfovi ulici 1/1. desno.

SK Svoboda. Drevi ob 19. članski sestanek.

Iz SK Ljubljane: Juniorji igrajo v nedeljo prvenstveno tekmo z Reko. Postava moštva na objavi v oknu tajništva. Treninzi za vse juniorje danes ob 15. na igrišču.

SK Jadran Drevi ob 20. pri Sokliču sestanek I. moštva.

SK Mars. Danes sestanek I. rezervnega in juniorskega moštva v gost. Bar. Udeležba obvezna.

STK Moste. Drevi za vse člane obvezen sestanek. Ob 19. odborova seja.

SK Slovan Drevi ob 20. v gostilni pri Mencingerju seja upravnega odbora. Zaradi važnosti dnevnega reda navzočnost vseh odbornikov obvezna. (Nogometna sekcija) Proti Kranju določam enako postavko kot preteklo nedeljo. Vsi naj bodo pravočasno na našem igrišču. — Načelnik.

Gimnastično plavalni tečaj, ki se prične 15. t. m. ob 20. v zimskem kopališču Ilirije na Gosposvetski cesti, so že postali priljubljeno razvedrilo, pri katerem si človek razgiba mišice in se razen tega še osveži v prijetno temperirani vodi. Takšen tečaj, ki bo trajal bržkone mesec dni in pol, bo stal 80 Din, ki se lahko plačajo v 2 obrokih po 40 Din. Ker je že precej prijavljenih, prosim klub, da se interesi čimprej prijavijo pri blagajni kavarne Evrope ali pa od ponedeljka dalje v kopališču.

Radio

Sobota, 13. marca

Ljubljana 12: Pester program s plošč. — 12:45: Vreme, poročila. — 13: Cas, spored, obvestila. — 13:15: Plošče. — 14: Vremenska napoved. — 18: Za celopust igra Radio orkester. — 18:10: Naravoznanstvo in svetovni nazor (prof. Miroslav Adlešič). — 19: Cas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19:30: Nac. ura: Za rešitev jugoslov. materinstva in mladine (dr. Milutin Zelič). — 19:50: Pregled sporeda. — 20: O zunanjih politikah (dr. A. Kuhar). — 20:20: Pojdite z nami na dolgo razjo preko ulice. Veselo potovanje članov rad. igr. družine. Jožka in Ježka in nekaterih plošč; vodnik Jožek in Ježek. — 22: Cas, vreme, poročila, spored. — 22:15: Vesel konec! (Radio orkester).

Beograd 17:20: Plošče. — 18: Narodni napravi. — 18:30: Pesmi. — 19:50: Koncert na ura. — 21: Orkestralna glasba. — 22:20: Narodne pesmi. — 22:45: Lahka in plesna muzika. — Zagreb 17:15: Lahka glasba. — 20: Hrvatski večer. — 22:20: Ples. — Praga 19:20: Godba na pihala. — 20:15: Koncert orkestra in solistov. — 22:20: Plošče in ples. — Varšava 19:30: Italijanska pomlad. — 21: Orkestralni in pevski koncert. — 22:30: Plesna muzika. — Dunaj 12: Popularni slagerji. — 16:20: Pevski koncert. — 17:15: Plošče po željah.

SPORT

Domače nogometno prvenstvo

Slovan—Kranj in vrsta ostalih

To nedeljo se bo spet nadaljevalo podavno nogometno prvenstvo po vseh igriščih.

Med najvažnejšimi tekmami bi bilo omeniti srečanje

med Slovanom in Kranjem,

ki bo ob 15. na igrišču za Kolinsko tovarno s predtekmo ob 14. Situacija v I. ljubljanskem razredu je še precej nerazčiščena, saj znaša razlika med prvim in zadnjim samo dve točki. Mnogo nad na prvo mesto ima paš Slovan, ki je sedaj v vodstvu in igra to tekmo na domačem terenu. Ker je tudi moštvo Kranja znano kot tehnično dobra enajsttorica, bosta v tej tekmi trčila drug na drugega nasprotnika, ki bosta gotovo nudila zanimiv nogomet.

V Ljubljani so razen tega na sporedu še tekme Svoboda—Mladika, Reka—Ljubljana jun., Svoboda—Korotan jun., Moste—Mars, Slavija—Korotan in Jadran—Grafika.

V Mariboru bodo igrali v I. razredu celjski Atletiki z Mariborom, v II. razredu pa Slavija in Gradjanski.

V Celju

bo celjski Olimp odigral svojo zadnjo pomladansko prvenstveno tekmo z ljubljanskim Hermesom. Tekma bo ob 14. na Olimpuv igrišču v Gaberju. Moštvo Hermesa je v zadnjem času v odlični formi, tako da bo ta borba za točko gotovo zelo zanimiva. Razen tega bodo na igrišču Celja nastopili mariborski Železniki, čarji za točke v isti tabeli proti moštvu SK Celja.

V provinci bodo igrali: v Trbovljah Amaterji in Ljubljanska Reka, na Jesenicah Kovinar in Gorenjec, v Kamniku pa Kamnik in Domžale.

Prve smučarske tekme naših akademčark

JASO opozarja ponovno na razpis drž. prvenstva v alpski kombinaciji za redne slušateljice ljubljanske, zagrebške in beograjske univerze. Prvi del tekmovanja v slalomu bo v nedeljo 14. t. m. v Planici na plazu za ilirijanskim domom. Tekmuje se po pravilih JZSS. Start točno ob 10. dopoldan.

Za JASO nastopijo razen drugih Hillingerjeva, bivša drž. prvakinja, Skopalova, za ASK pa Grafenauer Marija. Izven konkurence tekmuje med drugimi tudi Heim Erika, prvič po njenem nastopu v inozemstvu.

Prijave sprejema JASO-univerza — Ljubljana ali pol ure pred startom. V primeru slabih snežnih razmere se bo tekmovanje vršilo pozneje. JASO si pridržuje pravico za morebitne spremembe razpisa.

V nekaj vrstah

To nedeljo bo v borbi za točke v Bgs nastopilo spet vseh 10 klubov. V Beogradu bodo igrali BSK in Concordia ter Jugoslavija in sarajevska Slavija, v Splitu Hajduk in Bask, v Zagrebu pa Gradjanski in osješka Slavija, v Splitu Hajduk in Bask, v Zagrebu pa Gradjanski in osješka Slavija ter Hask in Ljubljana. Tekma našega moštva s Haskom, ki jo bo sodil Bora Vasiljevič, se bo morala zaradi nesporazuma med Gradjanskim in Haskom glede igrišča, že drugič igrati v dopoldanskem urah. Kakor objavljajo beograjski listi, sta bila v zvezi z nedeljsko tekmo med Jugoslavijo in Ljubljano suspendirana igralca Lojandić (Jug.) in Bertonec Stanko (Lj.). Za SK Ljubljano bo

vsekakor Bertonec, ki je nezazuljena očitnost nomenila v vsaki prvenstveni tekmi veliko izrubo.

V sredo sta v Beogradu igrala prijateljsko tekmo BSK in Jedinstvo, ki se je proti pričakovanju končala neodločeno 1:1 (1:0). Strokovnjaki sojijo, da je Jedinstvo v zadnjem času toliko napredovalo, da bi se mirno lahko uvrstilo med igriške klube.

Med smučarskimi prireditvami pretekle nedelje moramo zabeležiti še tradicionalno alpsko tekmo v smuku za Glanzmann — Gasserjev pokal z Zeleniškega sedla. Progo je bilo treba zaradi plazov v zadnjem hipu preložiti kar je imelo za posledico, da je bila mnoga težavnejša kot druga leta. Na tej tekmi je startalo vseh 25 prijavljenih vozačev. 6 članov jeseniške »Skale« ostalih 17 pa članov domačega kluba Tržiča. Podrobni rezultati so bili: 1) Praček Čirč (Skala): 3:44.2, 2) Kobljar Stanko (Skala): 4:13.2, 3) Ankele Riko (Tržič): 4:23.8, 4) Čarman Frenk (Tržič), 5) Kralj Polde (Tržič). Po moštvi je zmagala trojica »Skale« v postavi Praček — Kobljar — Benedičič S to zmago so si Jeseničani za eno leto priborili pokal, prvi trije najboljši pa so prejeli od prireditelja še krasne plakete.

Juniorska četvorna kombinacija, ki jo je priredil SK Olimp v Celju pri Celjski koči in na kateri je startalo 32 juniorjev, se je končala v nedeljo 28. februarja z zmago domačega juniorja Valterja Dvoršaka, ki je preel pokal v prehodno posest. Tekmovalo se je v smuku slalomu, teku na 4 km in skokih.

Službene objave LNP

(Službeno št. 9, 21. seja p. o. dne 10. t. m.)

1. Prvenstveni spored 14. t. m.: v Ljubljani izrišče Slovana ob 15. Slovan — Kranj, službujoči Hartman, Slovan rediteljstvo; izrišče Primorja, ob 10. Svoboda — Mladika, službujoči Slanovec, oba kluba po 5 rediteljev; izrišče Primorja ob 14:30 Reka—Ljubljana jun., ob 15:30 Svoboda — Korotan jun., službujoči Soklič, vsak klub po 2 reditelja; izrišče Most, ob 15. Moste — Mars, službujoči Šavs, oba kluba po 5 rediteljev; izrišče Jadrana ob 13:30 Slavija — Korotan, ob 15:15 Jadran—Grafika, službujoči Rapovž vsi klubi po 3 reditelje. — V Mariboru igrišče po izbori Maribora ob 15. Maribor — Atletiki, službujoči Masi, Maribor rediteljstvo; izrišče Slavije, ob 10. Slavija — Gradjanski, službujoči Flack, Slavija rediteljstvo. — V Celju igrišče Olimpa, ob 14. Olimp — Hermes službujoči Krell, Olimp rediteljstvo; izrišče Celja, ob 15:30 Celje — Zeleničar, službujoči Urh, Celje rediteljstvo. — V Trbovljah izrišče Amaterja, ob 15:30 Amater — Reka, službujoči Poznj, Dask in Rejce po 5 rediteljev. — Na Jesenicah izrišče Kovinarja, ob 15. Kovinar — Gorenjec, službujoči Činkovic, oba kluba po 5 rediteljev. — V Kamniku ob 15. Kamnik — Domžale, službujoči Segula, Kamnik rediteljstvo.

2. Prvenstveni spored 21. t. m.: Atletiki — CSK, Zeleničar — Maribor, Rapil — Celje, Jadran — Svoboda, Mars — Mladika, Grafika — Slavija, Korotan — Moste, Domžale — Menpeš, Beatošvo — Kovinar, Zeleničar — Maribor rez., Reka — Svoboda jun., Ljubljana — Slovan jun. 3. Odobri se prii. tekma Mura — Drava 14. t. m.

Službeno iz s.o. pri LNP. Za sojenje tekem v nedeljo dne 14. t. m. so določeni: Slovan—Kranj Camernik, Svoboda—Mladika Pečar, Slavija—Korotan Dorčec, Jadran—Grafika Stiglic, Moste—Mars Jordan, Reka—Ljubljana jun. Dolinar, Svoboda—Korotan jun., Benedičič, Maribor—Atletiki Lukežič, Slavija—Gradjanski Kopić, Olimp—Hermes Hobaher spor. Celje—Zeleničar Mrdjen spor., Amater—Reka Erlih, Kamnik—Domžale Pečar, Kovinar—Gorenjec Kušar. — Plenarni sestanek ljubljanskih sodnikov bo v ponedeljek 15. t. m. pri Slamiču ob pol 20.

Če Vam lasje izpadajo pomagaj Silvikrin

Koncentrirana naravna hrana za lase

Prepreča in ustavlja izpadanje las, pospešuje rast las in ohrani kožo glave zdravo. Odstrani prhut skoraj čez noč.

Postavite še danes steklenico Silvikrina na svoj umivalnik.

Silvikrin, iznajdba slavnega biologa Dr. J. Weidnerja, je nov preparat, ki z zunanjim dovajanjem organskih tvarin uspešno hrani tkivo za proizvodnjo las ter ga usposablja za novo, zdravo rast las.

Lotion Silvikrin Din 27.—

Dobi se v vseh strokovnih trgovinah.

Skrbite za svojo kožo glave, pa bo tudi Vaša koža glave skrbela za rast Vaših las. Vaši koži glave je treba Silvikrina!

— 18:10: Pevska ura. — 19:25: Vesele pesmi za kvartet. — 20: Radijska revija »Dunavske pravljice«. — 22:20: Klavirski koncert. — 22:50: Plesna muzika s piosč. Berlin 18:15: Zvočna igra. — 19:15: Koncert solistov. — 20:10: Pester glasbeni večer. — 22:30: Plesni orkester. — 24. Plošč. — München 18: Harmonikarski kvintet in kmečka godba. — 19:40: Islandski ples. — 20:10: Koncert vojaških godb. — 21: Plošče po željah. — 22:30: Plesna muzika. — Stuttgart 18:30: Zabaven program. — 19: Plošče. — 20:10: Kabaretni večer. — 22:30: Ples. — 24 Nočni koncerti.

Postani in ostani član Votnikove družbe!

FORD Eifel 1937

5 34-PS

BISTVENE SPREMEMBE IN VAŽNA IZBOLJŠANJA A NIZKA CENA!

HLADILNIK NOVEGA NACRTA V HARMONICNIH LINIJAH — VELIK KOVČEK ZADAJ — MEHKI, UDOBNI SEDEŽI — KOLESA NOVE, LEPE OBLIKE — VEČJE BALON GUME — S SVOJIMI PRISLOVICO NO DOBERIM FORD MOTORJEM 34 HP, S SVOJIMI DALEKOSEŽNIMI NOVOSTMI IN MNOGIMI DRUGIMI VRLINAMI VELIKE VREDNOSTI SO

FORD — EIFEL

VOZovi VISOKE KVALITETE V RAZREDU VOZ NIZKIH CEN IN NAJBOLJ PRIPRAVNI ZA NAŠE RAZMERE V VSAKEM POGLEDU

POVPRAŠAJTE ZA NOVI MODEL 1937 V - 8 POTNIŠKI VOZ Z MALIM IN VELIKIM MOTORJEM, KAKOR TUDI ZA NOVE TOVORNE VOZOVE S 4 IN 8 CILINDRI, TUDI NA POGON NA LES IN LESNO OGLJE!

ZASTOPSTVO:

AMERICAN MOTORS, LTD — Ljubljana

A. Chisti:

Spomini ekselence Muholovceva

Roman

»Kdo, zlomka, pa ste?« ga je Anthony nahrulil. »Boris Anžukov sem,« je po angleško odvrnil mož. »Služil sem svojem gospodu. Ta je mrtev. Zdej služim vam.«

»A jaz ne potrebujem sluge — ne morem ga plačevati.«

Boris je hitro stopil bliže in se spustil na koleno. Saj ne potrebujem denarja. Svojemu gospodu sem služil. Tako hočem poslej služiti vam — do smrti! Prijel je Anthonyja za roko in si jo položil na čelo. Nato je hitro vstal in prav tako tiho in mahoma zapustil sobo kakor je bil prišel.

Anthony je sturm gledal za njim. »Vražje čudno!« je zamrmral. »Zvesta duša! A stvar je neprijetna — hudo nedobro došla — prav ta mah!«

Drugo jutro je bil mrljiški ogled, in takoj potem je Anthony odpotoval. To je bila čista radost za Billa Eversleigha, ki je imel sicer hudo naporen dan, zakaj George Lomax mu je v svojem strahu pred kdo ve kakšnimi uradnimi zoprnostmi nalo-

žil vse polno opravkov. Utrujen je šel nazadnje spat, ne da bi bil le besedico izpregovoril iz Virginijo, tolažec se z mislijo, da je vsaj »dedec iz Afrike« odnesel pete. Spanje mu je prineslo odškodnino, zakaj sanjalo se mu je o gospe Revelovi.

Bile so junaške sanje. Rešil je Virginijo iz vrh-njega nadstropja goreče hiše in ji stekel nato po kruhke z gnatjo. Potem je stal mahoma v cerkvi, da bi se dal z Virginijo poročiti. Toda, o groza! Bil je v pidžami, zanj se je pa že ustavljal avtomobil, in Virginija je stopila iz voza, držeč se barona za komolec. Prišla je k njemu in ga smeje se prišla za ramo. »Bill!« je rekla. »O, Bill!« Stresla ga je. »Bill, tak zbudite se!«

Bill je ves zmešen planil iz spanja. Virginija se je sklanjala k njemu in še in še ponavljala: »Zbudite se! O, Bill, zbudite se!«

»Halo! Kaj pa je?« je rekel Bill in se vzravnil. Virginija se je oddahnila. »Bog bodi zahvaljen! Ali ste zdaj zbudjeni?«

»Mislim — mislim, da — « je Bill zamrmral. »Zaspal! Roke me že bolijo!«

»Te žalitve so neosnovane,« je dostojanstveno rekel Bill. »Dovolite mi pripombo, da je vaša vedenje jako neprimerno. Kako more in sme čednostna mlada vdova — «

»Ne bodite neslani, Bill. Nekaj se godi.«

»Kaj pa?«

»Čudne reči. V posvetovalnici. Slišala sem, kako so zaloputnila vrata, in ko sem šla dol pogledat,

je bila v posvetovalnici luč. Skozi rezo v vratih nisem mogla dobro videti, kaj je, pa sem se mahoma spomnila, da bi bilo lepo, če bi imela s seboj prijaznega, velikega moža. In ker ne poznam nobenega prijaznejšega in večjega od vas — «

»Razumem,« je rekel Bill. »Vlomilce naj grem prijet.«

Virginija je nagrbčila čelo. »Ali so vlomilci, ne vem zanesljivo. Nu, zdaj pa hitro! Vstanite!«

Bill je ubogljivo zdrknil iz postelje. »Takoj si obujem podkovanice čevlje. Naj bom še tako veliki in močan, bos se z utrjenimi zločinci ne bi rad spuščal v boje.«

»Vaša pidžama mi je všeč, Bill,« je sanjavo pripomnila Virginija. »Žive barve je, a vendar ne prostaške.«

»Nu, tale vaša reč tudi ni mapečna,« je menil Bill in prijel za drugi čevlj. »Kako pravi jo temu?«

»Neglize, Bill. Veseli me, da ste živeli tako čednostno življenje.«

»Kaj še!« je ogorčeno rekel Bill.

»Pač, pravkar ste se izdali. Ugajate mi Bill! Nemara da vam jutri ob hladni zgodnji uri — recimo, okoli desetih — privoščim celo poljub.«

»Takšno reč je najbolje kar precej opraviti,« je menil Bill.

»Zdej imava važnejše skrbi. Ali si mislite natakmiti še plinsko masko in veržnjačo, ali se lahko odpraviva?«

»Nared sem,« je rekel Bill, smuknil v kriščo nočno haljo in pograbil žezelj. »Običajno orožje,« je zamrmral.

Splazila sta se na dvojni hodnik in po širokih dvojnih stopnicah nizdol. »Kaj neki pomeni, če vlomilci razdejavajo viteza v oklepju?« je šepnila Virginija. »In to v hiši, kjer se bogme ne manjka dragocenosti.«

»Koliko jih pa je?« je vprašal Bill in krepkeje stisnil svoj žezelj.

»Tega nisem razločila, Bill. Dajte, sezujte si čevlje. S podkovanimi podlati ni moči tiho hoditi.«

Bill je stokalje sedel na spodnjo stopnico in se sezul. Nato je vzel čevlje v roko in se jel plaziti dalje po tesnem hodniku, Virginija pa za njim. Pred težkimi hrastovimi vrati posvetovalnice sta obstala. V sobi je bilo vse tiho. A zdajci je padel skozi ključavnico svetel stij.

Bill je pokleknil, da bi videl, a malopridnežev tisti mah ni bilo v njegovem obzorju. Spomnil se je, da stoji vitez na levi pod Holbeinovo sliko. Očividno so tamkaj lopovi pri svitu električne žepne svetiljke opravljali svoj posel, kajti ostali del sobe je bil temen. Samo za trenutek je Bill videl postavo ki je smuknila mimo, ni pa mogel spoznati, ali je bil mož ali ženska. Nato je postava izginila na levo, in rahlo zvenketanje se je nadaljevalo. Bill je nazadnje vstal in spet obul čevlje. »Ničesar ni moči razločiti,« je šepnil. »Kje je stikalo za luč? Noter pojdem!«

Tudi za pomlad kupite pri „PAULINU“ LJUBLJANA, KER VAM NUDI ZA VSE VELIKOSTI IN POSTAVE PRAVILNE, NAJNOVEJŠE MODELE DAMSKIH PLEŠČEV, KOSTUMOV IN PALETOJEV.

CENE MALIM OGLASOM

Po 60 par za besedo, Dn 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Dn 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo eni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Dn 12.—. Dopolni v žensitve se računajo po Dn 2.— za vsako besedo, Dn 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Dn 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Dn 20.—. Vsi ostali oglaš se računajo po Dn 1.— za besedo, Dn 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Dn 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Dn 17.—.

Mali oglasi

Ponudbam na šifro ne prilagajte znamk! La, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite Din 3.— v znamkah

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpsolati v pismu obenem z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun, Ljubljana štev. 11.842, sicer se zaračuna k zgornj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičoča se malih oglasov, je naslavlјati na: Oglasni oddelak »Jutra«, Ljubljana.

Službo dobi

Beseda 1 Din, davka 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Zastopnika

za prodajo srednj. državne razredne loterije. Pogoji: Po- nudi po ugodnim pogoj. Po- nudi na ogl. odd. Jutra pod »56«.

Fino pletiljo

sprejemam za stroj št. 8. Pisanje na naslov Jos. Korn strojna pletilna št. 86544

Oskrbnika

kateri bi sam obdelal go- spodarstvo za 3-4 osebe, sprejemam. Ponudba poslati na Petar Panjan Hrašovi- ca kraj Petrinje Savska ba- novina. 484-1

Kuharica

perfektna, ki opravlja tudi druga hišna dela dobi me- sto v večjem mestu v pro- vinci. Predstaviti se je v soboto dne 13. marca t. l. v Ljubljani. Hotel »Slo- na« št. 9, med 38. in 39. uro. 494-1

Prevajalec

za hrvaški jezik dobi sta- len zaslužek. Pogoji: abso- lutno obvladovanje knjižer- nega hrvaškega jezika. Hrvatska književnica ima prednost. Ponudba na ogl. odd. Jutra pod »147-1«.

Praktikantinja

za knjigovodstvo sprejemam. Ponudba s prepiši sprice- val na ogl. odd. Jutra pod »Praktikantinja«.

Dobra frizerka

katera zna vodno in elek- tro ondulacijo, dobi takoj službo. Ivan Rakovec Je- senice — Fušine. 490-1

Kinooperaterja

izkušena ključavničarka, zbravljena sprejemamo za takoj. Din 900 plača in 600 in hrana ter stanovanje. Kino Central Zemun. 49-1

Potniki

Beseda 1 Din, davka 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Rajonskega

zastopnika sposobnega, agilnega z ne- kaj kapitala (garancija) išče vodstva evropske tovar- na posilnih in računalnih strojev event. proti fiksu- mu in proviziji. Obširne ponudbe z navedbo refe- renc na »Publitzer« Zagreb Heca 9. pod »Büroarbeits- zene«.

G. Th. Rotman:

Profesor Bizgac gre na potovanje okoli sveta

Nato je profesor poklical ostanek Indov, ki so bili potegnili »Pulexa« iz vode, ter jim ukazal, naj izdero letalo iz hiše.

Prodaj

Beseda 1 Din, davka 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

10 vrtnic plezalk

v krasnih novih, deloma trajno cveteljih sortah z zavojino in postojno vred Din 60.—. Sedlarstvo Do- linšek, Kamnica, p. Maribor.

10 nizkih vrtnic

v različnih novih prekras- nih barvah, trajno cvetelje sorte z zavojino in postojno vred Din 60.—. Le na prostem odgojena sadika, ki cvetijo še od majnika naprej do pozne jeseni. Ravnotolško stane 30 slabej- sih sadik. Sedlarstvo Do- linšek, Kamnica, p. Maribor. 490-4

Najboljši trboveljski

PREMOG

brez prahu, koks, suha drva

I. Pogačnik

BOHORICEVA 5,

Telef. 20-59

Zivali

Beseda 1 Din, davka 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Cistokrvna doga

temno siva importirana iz Avstrije z rodovnikom na- prodaj. Rožna dolina IL/13 9871-27

Papagajček

zelen kateri zna govoriti nam je ušel. Postena najdi- tel na ga vrne proti na- gradni Din 50.—. Gostilna Uršič, Celovška št. 65. 492-27

Kolesa

Beseda 1 Din, davka 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kolesa

skromaj nova, najboljši z- namki in šivalni stroji po- ceneni napredaj pri »Promete- (Nasproti Križanske cer- kve). 490-11

INSERIRAJ V „JUTRU“

Blago za ženske
svilene, obleke
no zadnje novosti, velika
izbira in znano solidno
cena.
R. MIRKLAUC
LJUBLJANA
Ljubiškova 11.
Pred školjo 5.

Kapital

Beseda 1 Din, davka 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Hranilne knjižice

Nakup in prodajo vseh denarnih zavodov izposlu- jem po najvišji ceni ta- koj v gotovini

Alojziji Planinšek

Ljubljana Bethovnova ul. Telef. 35-10. 39-16

Posojila

dajamo v gotovini in bla- govini bilih »Hermes«, In- formacije: Tavčarjeva 2. 87-16

Za hotel

se išče kompanij s kapiti- lom, vsled preopleneno- sti. Hotel je prvoizredno dobro vpeljan, z veliko dvo- rano za zabave gledališča z kino aparatom. Čel hotel ima nov moderen inventar event. napredaj. A. Cerne Hotel Jadran, Kragujevac. 4908-26

Obri

Beseda 1 Din, davka 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Gumbi—plise

entel ažur predtisk mono- grame, hitro izvrši Matek & Mikeš Ljubljana, poleg ho- tela Štrukelj. 85-22

Stanovanje

Beseda 1 Din, davka 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Več stanovanj

2 do 4 sobnih, komfort- nih oddam za april. Na- slov v vseh posl. Ju- tra. 4356-21

Soba odda

Beseda 1 Din, davka 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Opremljeno sobo

preprosto oddam za dve osebi. Sprejemam tudi za- kopski par. Sv. Petra na- slov 43. 490-38

Kabinet

v Dukitovem bloku oddam Vprašati v vseh posl. Ju- tra. 4908-38

Soba

sončno oddam takoj z so- uporabo kopalnice v centru Naslov v vseh posl. Jutra. 4907-35

Sobico

oddam gospodu. Naslov v vseh posl. Jutra. 4905-33

Sostanovanko

sprejemam v lepo čisto so- bo. Naslov v vseh posl. Jutra. 4904-33

Informacije

Dvignite dospele

ponudbe:

Abiturientka, Advokatska pisarna, Agilna, Agilna mlada moč, Bodolnost, Bliz- na Ljubljane, Buffet, Dva- tislo, Donar 90, Dobička- nošen zaslužek, Dobro uspeh, Dogovor ustmeno, Dobre moči, Dvajseti, Dvo- mirni oči, Dobro blago, Dobra plača, Dobra točka, Piskum in provizija, Hval- ležna dobrotnika, Izleti, Kleparska delavnica, Kras- na pomlad, Ljubljanska otrok, Ljubljana, Ljubljana 1937, M. M. 36, Mrva po- mlad, Najboljša nalozba, Najraje matematika, nemiš- francoski, Ne bo ti žal, Občudilo, Okrog 200.000, Osební dogovor, Poštena in zanesljiva, Prometna to- čka 900, Postena in čista, Postena gospodinja, Poste- na snazna, Pošten in okre- ten, Pekarica, Prihka, Po- mlad 930, Pramet, Redno točno plačam, Reference, Rezerva, Resno, Resna pro- dajalka, Stalost, Samo- stojna, Skupno delo in za- služek, Steklo, Stara trgo- vina, Srečen dobiček, Sezo- na na Mirju, Samostojna knjigovodkinja, Tiskarski škrt, Točno plačujem, Ta- koj gotovina, Uganje, Ugod- no, Vesta praktikantinja, Vesta 40, Vesta in mar- ljava, Vloga, Vesel tempe- rameno, Zvesta, Zračno su- šenje, 232, 75.000.

URADNIK

mlajši z dovršeno trgovsko akademijo dobi mesto v industrijskem podjetju. Prvenstvo imajo oni z znanjem tujih jezikov in prakso v industrijskem podjetju. — Ponudbe nasloviti samo pismeno na »Moravija«, fabrika pletenih proizvodov a. d. u Beogradu, ulica Cirila i Metodija 10. V prošnji navesti zahtevo glede plače, reference in priložiti sliko.

IGNACIJ PLANTARIČ

POSESTNIK

v 56. letu svoje starosti, potolažen s tolažili sv. vere. Pogreb predregega nam pokojnika bo v soboto ob petih popoldne.

Prosimo tihega sožalja!

ŠKOFJA LOKA, 11. marca 1937.

ŽALUJOČI OSTALI.

ZAHVALA

Ob zaključku življenja najine matere in tašče

Leopoldine Lemežve

ODVETNIKOVE VDOVE

se predvsem topla in iskreno zahvaljujema vsem, ki ste ji stali na strani in ji prinašali solca in gorkote v letih samote in ki ste ji z veliko požrtvovalnostjo lajšali trpljenje poslednjih dni, predno je legel večni sen na njene trudne oči.

Iskrena hvala Vam, ki ste ji prinesli rož v slovo in ki ste jo pospremlili na griček tja gori na zeleno stran, ko je odšla z doma.

V tih, trajen spomin nam ostane sočustvovanje, ki smo ga bili deležni.

LJUBLJANA — JIHLAVA, 11. marca 1937.

DR. MILADA BENŠ-LEMEŽEVA,

DR. LEMEŽ MILAN

KLIŠEJE

ENO

VEČBARVNE

JUGOGRAFIKA

SV. PETRA NASIP 23

Med mestom

in deželo

posreduje »Jutrova

mali oglasnik

100

uspehov

na

en oglas

»JUTRU«

Razgovor s tenoristom Antonom Drmoto

Po »Traviati« z Jarmilo Novotno

Tenorist Anton Drmoto mi je ob snidenju z veseljem omenil svoje najnovejše nastope na Dunaju. O uspehih ne govori rad. Ni- kakor ne mara, da bi se to, kar bi povedal komu morda zdelo preveč. Pri pevcu neneh- nega stremljenja navzgor je to tembolj raz- umljivo: priznanje uspehov sprejema z ra- dostnim srem, a le kot potrdilo, da je na pravi poti in v vzpodbudi za nadaljno rast. Ko mi je prejšnji teden sporočil, da bo 26. februarja pel v dunajski državni operi Al- freda z znamenito Jarmilo Novotno kot Tra- viato, sem zdaj s tem večjim zanimanjem pričakoval njegovega prihoda v Ljubljano.

— Kako si prišel tako naglo do glavne vloge Alfreda?

Ob nastopu angažmana lani jeseni sem do- bil majhne vloge, po nekaj taktov. Tako mi je bil omogočen temeljit študij. Postopoma sem dobival večje in težje vloge. Vodstvo je najljepše skrbelo za moj razvoj. Letos v januarju sem že pel v »Bajazzuc« in v »Le- temem Holandeu«. Male vloge po večini niso pisane tako, da bi se mogel uveljaviti in njih značaj tega tudi ne dopušta. S krmar- jem v »Letemem Holandeu« pa sem vzbudil pozornost kritikov, stopil sem v ospredje zanimanja. Kritike so bile lepe. Opazrjale so upravo na kvaliteto glasu in svetovale, naj mi — z varovanjem razvojne linije — da možnost, da nastopim v veliki vlogi. Ne- kateri člani vodstva so sicer izrazili pomi- sleke, da bo nastop v veliki vlogi Alfreda zame igralnega preuranjen; bali so se, da bi si z igro ne pokvaril bodočnosti, ki mi jo kot pevcu prerokujejo. Kljub temu je bilo zanimanje za moj nastop veliko. Več časti, karjem me je naprosilo za intervju in listi so prinesli moje slike. Gledališče je bilo popolnoma razprodano. Seveda je treba upoštevati celotno odlično zasledbo. Traviato je pela Jarmila Novotna! Ob tej pevki sve- tovnega slovesa sem nastopil najtežjo pre- izkušnjo. Uspeh je bil prodoren. K temu je mnogo pripomogel moj naravni pojav Al- freda: po mladosti, kretnjah, čustvovanju sem se verjetno precej približal nesrečnemu Verdijevemu junaku. In Jarmila Novotna se je z vso vneto prilagojevala, da mi pomo- re do uspeha.

— Imas morda kaj kritik?

Pevec mi je ljubeznivo razgrnil kup ča- sopisov. Iz »Volks-Zeitung« povzemam: »Drmota ima zdrav, močan, po šolanju za naraščanje in upadanje tona, voljan glas, ki ga razdaja že z razveseljivo sigurnostjo in samozavestnostjo. Njegov go- zveni sveže, mladostno, izdatno, pevka linja je pravilno zdržana in pevec se zna ojunati celo do udarnosti. Podoba je, da so dani vsi predpogoji za nagel vzpon.«

(Walter Bricht)

Dopisnik zagrebškega »Morgenblatt« Egon Benisch pa poroča pod naslovom: Ve- lik uspeh slovenskega tenorja na dunajski državni operi: »Zametno-mehko, temno se prelivajoče teče ta pravi slovanski tenor po pevčevi želji. Njegov sprev je vedno umetni- ško izdelan, razumno in premišljeno frazi- ran, njegova igra je preprosta in se vtišne v spomin. Ta debut obeta kar največ.«